

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví a financí

Bakalářská práce

Doplňkové penzijní spoření v ČR

Vypracovala: Šárka Komárková
Vedoucí práce: Ing. Miroslava Žiaková, Ph.D.

České Budějovice 2018

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Šárka KOMÁRKOVÁ**
Osobní číslo: **E15127**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**
Název tématu: **Doplňkové penzijní spoření v ČR**
Zadávající katedra: **Katedra účetnictví a financí**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Charakteristika vývoje penzijních fondů v ČR a jejich současná podoba v kontextu s penzijní reformou, klasifikace a porovnání vybraných fondů doplňkového penzijního spoření dle zvolených kritérií.

Osnova:

1. Charakteristika důchodového systému a doplňkového penzijního spoření v České republice.
2. Historický vývoj penzijního systému v kontextu s penzijní reformou.
3. Charakteristika fondů doplňkového penzijního spoření.
4. Analýza fondů doplňkového penzijního spoření v ČR a jejich komparace na základě zvolených kritérií (investiční zaměření, velikost majetku, výnosnost, riziko, nákladovost apod.).
5. Vyhodnocení, závěry a doporučení.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: **40 - 50 stran**

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

Ducháčková, E. (2009). *Principy pojištění a pojištnictví (3. vyd.).* Praha: Ekopress.

Loužek, M. (2014). *Důchodová reforma: politické, ekonomické a sociální aspekty.* Praha: Karolinum.

Rubeš, L. (2013). *Doplňkové penzijní spoření a důchodové spoření - pro finanční poradce, zaměstnavatele a budoucí důchodce.* Praha: Systemia.

Rytířová, L. (2013). *Důchodový systém v České republice.* Olomouc: Anag.

Syrový, P. (2012). *Jak si spořit na důchod.* Praha: Grada Publishing.

Šulc, J. (2004). *Penzijní připojištění (2. vyd.).* Praha: Grada Publishing.

Vostatek, J. (2016). *Penzijní teorie a politika.* Praha: C.H. Beck.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Miroslava Žiaková, Ph.D.**
Katedra účetnictví a financí

Datum zadání bakalářské práce: **13. ledna 2017**

Termín odevzdání bakalářské práce: **15. dubna 2018**

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Milan Jílek, Ph.D.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 13. ledna 2017

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svoji bakalářskou práci vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě, elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb., zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.ch, provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 7. 9. 2018

.....
Šárka Komárková

Poděkování

Děkuji své vedoucí bakalářské práce Ing. Miroslavě Žiakové, PhD. za vedení, ochotu, trpělivost a cenné rady při zpracování této bakalářské práce.

Obsah:

1. Úvod.....	1
2. Sociální zabezpečení obecně	3
2.1. Principy koncepce sociálního zabezpečení.....	3
3. Historie důchodového systému.....	5
3.1. Systém do roku 1989	5
3.2. Systém po roce 1989.....	5
4. Základní charakteristika důchodového systému v ČR.....	7
5. Důchodová reforma	8
5.1. Malá důchodová reforma	8
5.2. Velká důchodová reforma.....	8
5.3. pilíře penzijního systému	10
I. pilíř	10
II. pilíř.....	10
III. pilíř.....	11
6. Vliv demografického vývoje obyvatelstva na důchodový systém.....	12
6.1. Demografický vývoj obyvatelstva 1990–2016	12
6.2. Prognóza vývoje české populace do roku 2050.....	14
7. Systém financování důchodového zabezpečení.....	15
7.1. Průběžné financování.....	15
7.2. Fondové financování.....	16
8. Doplnkové penzijní spoření	17
8.1. Účastník	17
8.2. Vznik a zánik doplňkového spoření a smlouva o doplňkovém spoření	17
8.3. Příspěvky a státní příspěvky	19
8.4. Informační systém doplňkového penzijního spoření	20
8.5. Nároky z doplňkového penzijního spoření	21
8.6. Penzijní společnost	25
8.7. Depozitář a účastnický fond	25
8.8. Osobní penzijní účet a penzijní jednotka.....	27
8.9. Výpis doplňkového penzijního spoření	28
8.10. Komunikace s účastníkem	28
8.11. Penzijní doporučení	29
8.12. Dohled České národní banky a státní dozor	29

9. Metodika	30
10. Dotazníkové šetření	33
10.1. Struktura respondentů – věk, pohlaví, vzdělání.....	33
10.2. Prezentace výsledků dotazníku	34
10.3. Testování hypotéz	44
11. Modelový příklad.....	47
11.1. Základní parametry	47
11.2. Doplnkové penzijní spoření	47
Konzervativní strategie	48
Vyvážená strategie	49
Růstová strategie.....	50
Porovnání strategií doplňkového penzijního systému	51
11.3. Komparace fondů doplňkového penzijního spoření za první čtvrtletí 2018.....	52
Vyvážený účastnický fond.....	53
Dynamický účastnický fond	53
Ostatní účastnické fondy.....	54
11.4. Termínovaný vklad	54
11.5. Spořicí účet	56
12. Závěr	58
Summary.....	60
Seznam literatury	61
Seznam tabulek	64
Seznam grafů	64
Seznam příloh	64

1. Úvod

Jednou z často pokládaných otázek v současné době se stává otázka: „Jaký důchod nás čeká?“ Bude výše státního důchodu dostačující, aby zajistila základní lidské potřeby? Pracujícím občanům České republiky se z každé vydělané výplaty automaticky odvádí sociální a zdravotní pojištění. Tyto srážky na mzdě mají zajistit, aby se každý člověk, který dosáhne důchodového věku, zabezpečil a zaopatřil sám z peněz, které dostane ve formě dávek od státu.

V dnešní době se však důchodový systém jeví jako velmi komplikovaný a poměrně značná část dnešních penzistů pobírá minimální důchod. Pokud penzista nežije ve společné domácnosti s někým dalším, je pro něj velmi obtížné s těmito dávkami vyjít. Podle demografického vývoje se dá předpokládat, že se v budoucnosti budou částky vyplácených důchodů stále snižovat a lidé v důchodovém věku budou mít velký problém s pokrytím svých základních lidských potřeb. Spousta občanů se snaží ještě v aktivním a produktivním věku svůj budoucí život a stáří co nejlépe pojistit a zabezpečit a snížit tak riziko nízkého státního důchodu. Nejobvyklejším způsobem je doplňkové penzijní spoření. V průběhu života lidé odvádějí určité částky, ke kterým je jim připisována státní podpora a v určitém věku si začínou naspořenou částku vybírat zpět formou jednorázového výběru, nebo zasíláním pravidelné (měsíční) renty k důchodu. Jsou zde ale ovšem i jiné další alternativní možnosti, jak zhodnotit finanční prostředky.

Bakalářská práce zjišťuje, jak se lidé staví k zajištění na penzi, jestli využívají doplňkové penzijní spoření, následná komparace s ostatními produkty a komparace fondů doplňkového penzijního spoření. V teoretické části je popsáno obecně sociální zabezpečení a jeho principy, dále historie důchodového systému, důchodová reforma, jednotlivé pilíře důchodového systému, vliv demografického vývoje a doplňkové penzijní spoření.

Praktická část bakalářské práce je rozdělena do dvou částí. První část byla vytvořena na základě dotazníkového šetření, kterého se zúčastnilo 120 respondentů. Respondenti jsou rozděleni do tří věkových kategorií (18-35 let, 36-55 let, 55 let a více). Dotazník obsahuje 11 uzavřených otázek. Cílem dotazníku bylo roztřídit respondenty podle toho, jak spoléhají na stát, jestli se o ně v důchodovém věku postará, či nikoli. Dále dotazník zjišťoval, jakým způsobem se zaopatřují ti, co se na stát nespolehají. Po

vyhodnocení dotazníku navazuje statistické testování zadaných hypotéz. Druhá část praktické práce je modelový příklad.

Modelový příklad je sestaven podle odpovědí, které vyšly v dotazníku jako nejčastější. Proto byla zvolena jako modelová osoba žena ve věkové skupině 36-55 let, která se nespolehá na státní důchod. V Modelovém příkladu dojde ke komparaci nejčastěji zmíněných produktů, které respondenti využívají k zajištění penze. Těmito produkty jsou doplňkové penzijní spoření, termínovaný vklad a spořicí účet. Další kapitola je věnována porovnání fondů doplňkového penzijního spoření. Vyhodnocení komparace jednotlivých produktů je shrnuto v závěru práce.

2. Sociální zabezpečení obecně

Sociální zabezpečení je v naší společnosti v současnosti možná jedno z nejdůležitějších zabezpečení. Důvodem je, že se stará o to, aby v okamžiku, kdy dosáhneme důchodového věku a nejsme již výdělečně činní, se o nás finančně postaral stát, a to ve formě příspěvků či výplaty důchodu. Sociální zabezpečení je nedílnou součástí sociální politiky státu. Jedná se o soubor institucí, zařízení a opatření, díky kterým se předchází, zmírňují a odstraňují následky nepříznivých či přímo negativních sociálních událostí občanů. Oblast sociálního zabezpečení se vykládá v každém státu jinak. Jinak se vykládá u nás v České republice a jinak v ostatních zemích Evropy i světa. Může se lišit nejen charakterem, formou, cíli ale i náplní a vymezením sociálních událostí. Zatímco v užším pojetí se často může sociální zabezpečení omezovat pouze na důchodové zabezpečení a sociální služby, v širším pojetí může sociální zabezpečení zahrnovat péči o zdraví, zabezpečení při dočasné neschopnosti pro nemoc a úrazy, zabezpečení při invaliditě, pomoc při výchově dětí v rodině, nebo zabezpečení v nezaměstnanosti.

(Krebs, 2010)

2.1. Principy koncepce sociálního zabezpečení

Uspořádání celého systému ovlivňuje jeho fungování a posléze i to, jak je účinný. Jako nejúčinnější se ukázalo vycházet z několika následujících principů. Jedná se o tyto principy: princip univerzality, princip uniformity, princip komplexnosti, princip adekvátnosti, princip sociální garance, princip sociální solidarity, princip sociální spravedlnosti, princip participace.

(Krebs, 2010)

Princip univerzality

Princip univerzality můžeme také nazvat jako princip všeobecnosti. Tento princip se zakládá na tom, aby všichni občané měli jistotu, pokud se dostanou do existenčních problémů, že jim stát poskytne při splnění určitých podmínek pomoc a dostanou základní dávku. Sociální zabezpečení zahrnuje všechny občany České republiky, pokud potřebují finanční pomoc.

Princip uniformity

U principu uniformity neboli jinak řečeno principu rovnosti je snaha zabezpečit všechny oprávněné osoby podle stejných jednotných pravidel. V důchodové kategorii je však tento princip zrušen.

Princip komplexnosti

Princip komplexnosti neboli úplnosti spočívá v to, že v dnešní době vyhovuje systém sociálního zabezpečení sociálním potřebám.

Princip adekvátnosti

V tomto principu se jedná především o to, aby výše jednotlivých dávek a služeb byla přiměřená sociálním potřebám a individuálnímu přičinění jednotlivých osob.

Princip sociální garance

Princip sociální garance je založen na tom, že sociální zabezpečení musí lidem poskytovat jistotu pomoci při vzniku společensky uznaných životních událostí. Stát garantuje občanům při takových to situacích zabezpečení, které dosahuje alespoň minimální životní úrovně.

Princip sociální solidarity

Princip solidarity je založen jednoduše řečeno na výpomoci ekonomicky aktivního obyvatelstva formou příspěvků k úhradě dávek lidem, kteří jsou v starobním důchodu, nebo se nacházejí v nepříznivé životní situaci.

Princip sociální spravedlnosti

Zavedení tohoto principu vedlo k odstranění nespravedlností, které byly v systému (např. osobní důchod, důchodové kategorie).

Princip participace

Jedná se o princip, kdy jednotlivé subjekty jsou odpovědny za svoji životní úroveň a tím pádem se každý občan mění z pasivního objektu sociálního zabezpečení na plnohodnotný aktivní subjekt.

(Krebs, 2010)

3. Historie důchodového systému

3.1. Systém do roku 1989

Československo se chtělo po 2. světové válce vrátit ke způsobu fondového sociálního pojištění¹ z období 1. republiky, ale během válečných let byly fondy zrušeny, zabaveny nebo znehodnoceny, a tak byla nutná změna. Do roku 1989 mělo zásadní slovo přijetí zákona č. 99/1948 Sb., o národním pojištění, kde pojistné bylo určeno deseti procenty ze základu platu zaměstnance a pojistné měl platit zaměstnavatel. Avšak nařízením 220/1948 Sb. bylo dáno, že půlku pojistného bude platit zaměstnanec a půlku zaměstnavatel. Nejdůležitějším a jediným orgánem pojištění v této době byla Ústřední národní pojišťovna. Posléze přišla velká změna zákonem č. 55/1956 Sb., a to ve vnímání důchodového pojištění. Reforma uplatňovala tzv. sovětské modely. Jejím hlavním účelem bylo odstranit pojišťovací princip a přesunout se k rozpočtovému financování. Zákon č. 121/1975 odstranil malé nejasnosti ze zákona z roku 1964 a začalo se uplatňovat zdůrazňování zásluh. Roku 1988 vstoupila v platnost reforma, která se zabývala vzrůstajícími rozdíly mezi důchody a mzdami, kde byl problémem rozdíl mezi věkově staršími a mladšími důchodci a reálnou hodnotou jejich důchodů. Zákon č. 100/1988 Sb. o sociálním zabezpečení obsahoval problematiku sociální péče, nemocenského zabezpečení a důchodového zabezpečení.

(Dobešová, 2006)

3.2. Systém po roce 1989

Po roce 1989 bylo zásadní a nejdůležitější sjednocení systému. Cílem bylo vytvořit ucelený systém sociálního zabezpečení, který by zajišťoval povinné zdravotní, nemocenské a důchodové pojištění, dobrovolné připojištění a státní podporu a pomoc. Byla zahájena reforma důchodového systému, v rámci které došlo k zvyšování důchodového věku, změně výpočtu důchodu a zavedení důchodového připojištění. Na základě projednání Národní rady, byl v roce 1990 přijat zákon č. 210/1990 Sb. o změnách v působnosti orgánu České republiky v sociálním zabezpečení. V roce 1990 došlo k zrušení osobních důchodů², dále také vznikla

¹ To znamená, že účastník si spoří na vlastním účtu a uložené prostředky jsou kapitalizovány a přeměněny na dávky v podobě penze nebo jiné platby.

² Jedná se o souhrn všech důchodů, které domácnost dohromady obdrží.

nová soustava orgánů státní zprávy, která působí v oblasti sociálního zabezpečení, a to Česká správa sociálního zabezpečení (ČSSZ). ČSSZ je rozpočtová samostatná organizace podřízena Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR. V roce 1993, kdy k 1.1. vznikla samostatná Česká republika, přišel v platnost zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, vydaný Českou národní radou. Tím bylo zahájeno pojistné na důchodové pojištění jako zvláštní platba mimo daňový systém.

(Dobešová, 2006)

4. Základní charakteristika důchodového systému v ČR

Důchodový systém v současné době představuje ucelený soubor opatření a institucí, které se zaměřují na krytí rizik dlouhodobé ztráty příjmů, a to nejčastěji v důsledku pokročilého věku. Jedním z hlavních problémů se stává také demografický výhled do budoucnosti, protože lidé se dožívají stále vyššího věku a je dosti pravděpodobné, že za několik desítek let nebude stát schopen vyplácet důchody patřičné výši. Důchodový systém v České republice je postaven na průběžném financování, což znamená, že lidé v produktivním věku odvádí část svých příjmů do státního rozpočtu, a tyto peníze jsou dále přerozdělovány dnešním důchodcům.

(Rytířová, 2013)

Nejdůležitější hledisko vymezení penzijního systému je demografický vývoj obyvatel v zemi, protože neustále roste počet osob v penzi, neboť lidé se dožívají stále vyššího věku. V dnešní době se se stárnutím obyvatel nepotýká jen Česká republika, ale také další okolní státy nejen v Evropě. Velký problém s důchodovým systémem a jeho neudržitelnost si uvědomovali už před rokem 2004 zástupci v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky. V roce 2004 byl z těchto důvodů jmenován „Výkonný tým“, který vedl Vladimír Bezděk³. Tento tým měl za úkol zanalyzovat a zhodnotit podobu dosavadního systému a vytvořit varianty důchodové reformy a doporučení tak, aby odpovídaly zadání politických stran, které v té době byly zastoupeny v Poslanecké sněmovně. Toto vše směřovalo k začátku důchodové reformy tak, jak ji známe již dnes.

(Rudolfová, 2014)

³ Tzv. Bezděková komise

5. Důchodová reforma

5.1. Malá důchodová reforma

K malé důchodové reformě upravené zákonem č. 220/2011, došlo v roce 2011, kdy byl systém důchodů pozměněn. K reformě došlo z důvodu nálezu Ústavního soudu, který zrušil ustanovení § 15 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, protože toto ustanovení se jevílo jako protiústavní⁴ a zrušil tak dosavadní způsob výpočtu důchodu. Jednou z největších obměn byla nová právní úprava pro určení redukčních hranic a zvýšení věku, ve kterém lidé odcházejí do důchodu. V období mezi roky 1936 a 1977 se stanoví věk odchodu do důchodu podle § 32 zákona o důchodovém pojištění. Pokud se jedná o muže narozeného před rokem 1936, činí jeho důchodový věk 60 let. U žen se ještě navíc zohledňuje počet vychovaných dětí. V praxi to tedy znamená, že žena narozená před rokem 1936, která vychovala minimálně 5 dětí, má nárok na odchod do důchodu ve věku 53 let. Malá důchodová reforma přišla se změnou, která se týkala výpočtu let odchodu do důchodu pro osoby narozené po roce 1977. Těmto lidem se odchod do důchodu počítá tak, že k věku 65 let se připočítává takový počet kalendářních měsíců, který je dvojnásobkem rozdílu mezi rokem narození pojištěnce a rokem 1977. Výsledkem těchto změn je tedy sjednocení důchodového věku mužů i žen, ale s tím rozdílem, že se u žen nezohledňuje počet vychovaných dětí.

(Rudolfová, 2014)

5.2. Velká důchodová reforma

Od začátku roku 2013 se penzijní systém v České republice skládal z tří penzijních pilířů. I. pilíř, povinný pilíř, byl důchodovým pojištěním. II. pilíř (který je dnes již ukončený) byl pilíř důchodového spoření a jeho místo v současné době nahradil III. pilíř, a tím je penzijní pilíř, který zahrnuje doplňkové penzijní spoření a penzijní připojištění. Penzijní připojištění je však od konce roku 2012 uzavřené pro nové účastníky. Penzijní připojištění je provozovaný prostřednictvím transformovaných fondů.

⁴ Podle Ústavního soudu právní úprava v této věci dostatečně negarantovala ústavně zaručené právo na přiměřené hmotné zabezpečení podle Listiny základních práv a svobod a vede k nerovnosti mezi různými skupinami pojištěnců.

Tyto transformované fondy mají ale stále co do počtu nejvíce účastníků ve fondovém systému České republiky. V roce 2014 bylo vládou rozhodnuto o ukončení důchodového spoření.

(Ministerstvo financí, 2018)

Od 1. července 2015 byl vyhlášen zákon č. 426/2011 Sb., o důchodovém spoření, který zakazuje vstup do II. pilíře novým účastníkům. Vstup byl ukončen v předstihu před ukončením systému důchodového spoření, díky čemuž se zamezilo nárůstu počtu účastníků v době před skončením systému. Došlo tak ke snížení nároků na administraci v rámci vypořádání účastnických prostředků a zamezilo se neodůvodněným nákladům na straně státní správy. Ukončení II. pilíře, neboli důchodového spoření, se realizuje takovým způsobem, aby byla neustále respektována vlastnická práva účastníků a byly co nejmenší dopady na dotčené subjekty. Těmito dopady se myslí jak administrativní zátěž státní správy, tak i penzijních společností i účastníků systému.

(Ministerstvo financí, 2018)

Důchodovým fondem se myslí soubor majetku, který patří všem účastníkům nebo jiným osobám, na které přešlo vlastnické právo na vyplacení prostředků účastníka. Z tohoto důvodu se mohl účastník při likvidaci důchodových fondů sám rozhodnout, jestli si nechá převést všechno prostředky na jím určený účet, nebo si prostředky nechá převést jako příspěvek na penzijní připojištění, nebo doplňkové penzijní spoření. Pokud účastník nezareagoval na výzvu penzijní společností, aby si zvolil způsob vypořádání prostředků, penzijní společnost převedla tyto prostředky na určený účet správce pojistného a poté na osobní daňový účet účastníka. Účastník se pak měl možnost obrátit na finanční správu ve lhůtě podle daňových předpisů. V tu chvíli, kdy bylo ukončeno důchodové spoření, byl respektován roční cyklus placení pojistného na důchodové poslední. To znamená, že od ledna 2016 nebylo možné platit pojistné na důchodové spoření a nebylo se již možné registrovat k důchodovému spoření a realizovat smlouvu o pojištění důchodu.

Od 1. července 2015 nabyl účinnosti zákon č. 163/2015 Sb., a tím se zároveň mění zákon č. 426/2011 Sb., o důchodovém spoření, ve znění pozdějších předpisů, čímž došlo k zamezení vstupu nových účastníků do důchodového spoření. Od ledna 2016 bylo tak nemožné registrovat smlouvu o důchodovém spoření a docházelo k převodu

prostředků k jiné penzijní společnosti. Vzhledem k přípravě penzijní společnosti, pozvolnému prodeji investičních nástrojů a vypořádání prostředků došlo k zaniknutí a zrušení důchodových fondů k 1. červenci 2016.

(Ministerstvo financí, 2018)

Součástí zákona, díky kterému se mění zákony v souvislosti s přijetím zákona o ukončení důchodového spoření, jsou i dílčí změny ve III. pilíři (tj. doplňkové penzijní spoření). Největší změnou je, že do III. pilíře se umožňuje vstup do systému i pro děti a studenty. Po zrušení systému důchodového spoření (tj. II pilíř), se stává doplňkové penzijní spoření v podstatě jediným systémem individuálního spoření na stáří.

(Ministerstvo financí, 2013)

5.3. pilíře penzijního systému

I. pilíř

I. pilíř důchodového systému upravuje zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Tento zákon upravuje nároky na důchody ze základního důchodového pojištění, dále také upravuje způsob stanovení výše důchodů a podmínky pro jeho výplatu. Je založen na principu solidarity, což znamená, že mladší generace platí peníze formou daní a ty jsou dále přerozdělovány lidem ve starobním důchodu. Tento systém je financován metodou průběžného financování a jedná se o systém s definovanou, konkrétní dávkou. Ze základního důchodového pojištění je vyplácen starobní důchod (řádný i předčasný), invalidní důchod (kde jsou dávky vypláceny podle míry poklesu pracovní schopnosti pojištěnce) a pozůstalostní důchod (jedná se o důchody vdovské, vdovecké a sirotčí).

(Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém, 1995)

II. pilíř

II. pilíř důchodového systému upravuje zákon č. 426/2011 Sb., o důchodovém spoření. Tento pilíř již neexistuje a proto těm, kteří se ho zúčastnili, bude vyplaceno to, co naspořili. Jedná se o dobrovolný systém, který fungoval od roku 2013 a skončil roku 2016. Do systému nebylo možné vstoupit po dosažení věkové hranice 35 let a výše. Zároveň se pro účastníka, který do systému vstoupil, stal systém povinný. Účastníkovi byl veden účet u penzijní společnosti. Na účet si

peníze posílal on sám a stát mu přispíval (naspořené peníze spravovaly soukromé penzijní fondy). Výše příspěvku státu byla 3 % ze stávajícího důchodového pojištění

(I. pilíře), které činilo 28 % (a to tak, že 6,5 % platí zaměstnanec a 21,5 % platí zaměstnavatel) plus zvýšená sazba pojistného o 2 % placená účastníkem. Odvod 25 % tedy šel na státní důchodové pojištění (I. pilíř) a 5 % na soukromé důchodové spoření (II. pilíř) čímž se snižuje odvod z daní.

(Zákon č. 426/2011 Sb., o důchodovém spoření)

III. pilíř

Od roku 2013 je zavedeno doplňkové penzijní spoření, které je řízeno zákonem č. 427/2011 Sb. To nahradilo penzijní připojištění se státním příspěvkem podle zákona č. 42/1994 Sb.,

6. Vliv demografického vývoje obyvatelstva na důchodový systém

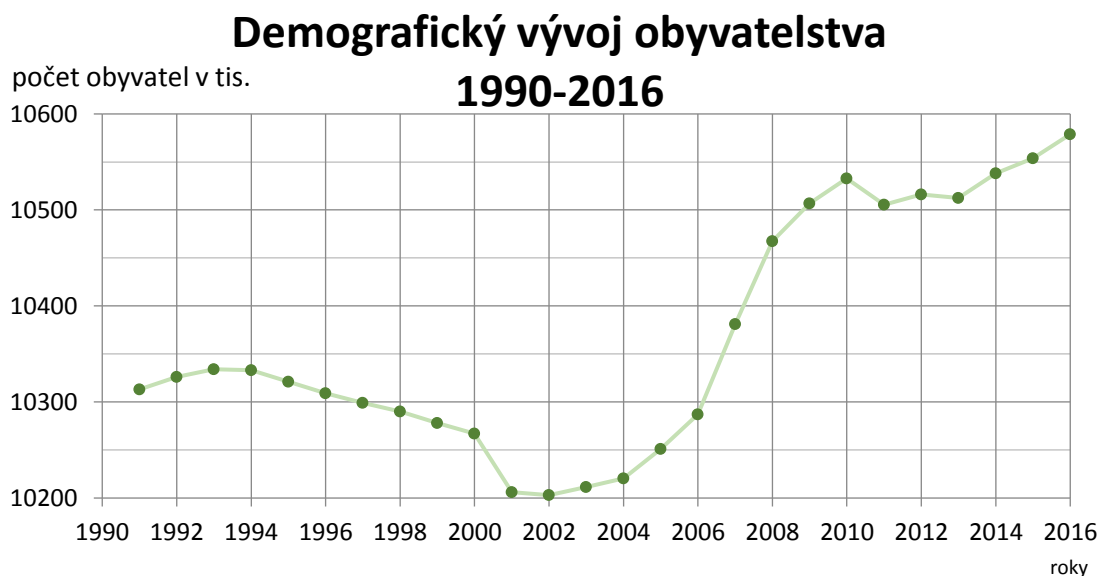
V dnešní době musí všechny země, a to nejen Česká republika, ale i ostatní země v Evropě, řešit problém s vytvořením odpovídajícího důchodového systému, který bude počítat se stále stoupajícím důchodovým věkem a delší dobou dožití lidí a bude schopen vyhovět ekonomickým požadavkům dané země v souladu se sociálními principy sounáležitosti. V České republice stojí neustále v pozici garanta sociálních jistot stát, což je výsledkem historicko-politického vývoje naší republiky a velký podíl na tom má také minulý „sociální monopol“ plánované ekonomiky.

6.1. Demografický vývoj obyvatelstva 1990–2016

Základem pro vymezení penzijního systému je v této době současný demografický vývoj. Trend budování kariéry a odkládání založení rodiny, tím pádem pokles porodnosti dětí a zvyšující se počet staršího obyvatelstva ovlivňuje otázku věku odchodu do penze, nezaměstnanost, ale také například výši sociálních dávek, nebo volební sílu staršího obyvatelstva. Věková pyramida, která měla dříve širší základnu než její konec, se rapidně změnila. Má úzkou základnu a ta se rozšiřuje s rostoucím věkem lidí ve státě, a tím pádem vzrůstá ekonomická závislost stárnoucího obyvatelstva na lidech, kteří jsou aktivní populací a jsou výdělečně činní. Nynější starobní důchody jsou financovány z 99 % z veřejných rozpočtů a stát již dnes vyžaduje vysoké příspěvky. Jestliže by došlo k další reformě, promítla by se na snížení životní úrovně u ekonomicky aktivního obyvatelstva. To, že neustále přibývá lidí v důchodovém věku, znamená, že podíl lidí, kteří budou vytvářet finančních zdroje pro důchodce pro průběžné financování důchodového systému se bude snižovat. Tím pádem bude stále více důchodců závislých na jednom člověku v produktivním věku.

(Bartoňová, 2010)

Graf 1: Demografický vývoj obyvatelstva 1990-2016

Zdroj: Český statistický úřad (<https://www.czso.cz/>), vlastní zpracování

Na výše uvedeném grafu 1 je pomocí křivky naznačen demografický vývoj obyvatelstva České republiky. Jak je vidět, mezi rokem 1990 a rokem 2000 má křivka mírně klesající tendence. Od roku 2000 až do roku 2010 se křivka prudce zvedá, rok 2010 byl mírně klesající a následující roky mají opět stoupající tendenci. Svého maxima dosáhl graf právě v roce 2016. Neustále rostoucí počet obyvatel není způsoben větší porodností, ale vyšším věkem dožití.

Bartoňová (2010) uvádí:

1. „Počet obyvatel s největší pravděpodobností vzroste“ i přesto, že „plodnost žen již delší dobu a zřejmě po celé období prognózy zůstane poměrně hluboko pod úrovní reprodukce“.
2. „Česká populace bude zcela jistě dál progresivně stárnout.“ Nárůst počtu lidí vyššího věku je způsoben nízkou porodností a z budoucích prognóz je jasné, že se bude počet osob ve vyšším věku neustále zvyšovat. To znamená, že „obyvatelstvo České republiky bude stárnout především shora věkové struktury“.
3. „Věková kategorie seniorů, představována obyvateli ve věku 65 a více let, bude jedinou částí populace, která početně poroste. V období do roku 2035 půjde o vzestup v řádu jednoho milionu osob.“
4. V budoucnu se bude muset Česká republika potýkat s problémem, že bude stárnout populace. Tento problém by bylo možné vyřešit zvýšením úrovně

porodnosti. Tu by mohl stát ovlivnit „*citlivou rodinnou politikou podporující především rodiny s dvěma a třemi dětmi a hlavně pak dlouhodobou stabilizací finančních a dalších podmínek péče o dítě.*“

6.2. Prognóza vývoje české populace do roku 2050

V průběhu následujících dvaceti let by měla celosvětová populace vzrůst o 13 milionů lidí. Takovýto obrovský nárůst obyvatelstva bude způsoben především imigračním procesem. Po roce 2025 by měl nastat zvrát, kdy imigrační proces bude mít problém s korigováním úbytku obyvatel a evropský kontinent bude významně stárnout. Pokles populace bude nejvíce viditelný hlavně na počtu pracujících osob. V roce 2004 byl poměr pracujících k celkové populaci 67,2 % populace Evropské unie, v roce 2050 se předpokládá už pouze 56,7 %. Po roce 2050 bude v Evropské unii žít přibližně 10 % lidí starších 80 let. Na konci roku 2008 bylo v České republice zaznamenáno přibližně 136 tis. osob ve věku 85 let a více. Kolem roku 2037 by ale jejich počet měl s největší pravděpodobností překročit hranici pul milionu.

(Bartoňová, 2010)

Předpokládá se, že podíl občanů, kteří budou starší více než 60 let bude činit v roce 2050 okolo 30 % obyvatel. To je způsobeno nízkou porodností. Pokud se systém v současné situaci nezačne reformovat, dosáhne v dlouhém období deficitu přibližně 5 % HDP ročně. To znamená, že v roce 2065 by deficit HDP dosáhl 110 % při udržení výše důchodu na úrovni přibližně 38 % průměrné hrubé mzdy. V roce 2005 bylo evidováno Českou správou sociálního zabezpečení 1 944 799 starobních důchodců a 4 642 932 poplatníků, kteří řádně přispívají na sociální zabezpečení, což je přibližně dvojnásobně více než penzistů. Přispěvatelů na sociální zabezpečení tedy stále přibývá, a to z důvodu, že se ekonomicky projevují silné ročníky ze 70. let 20. století, ale to je bohužel jen dočasný faktor a růstový trend počtu důchodců dále pokračuje.

(Dobešová, 2006)

7. Systém financování důchodového zabezpečení

V České republice se rozlišují dva základní systémy financování důchodového systému:

- průběžné financování
- fondové financování

7.1. Průběžné financování

Systém průběžného financování je založen na tom, že z běžných veřejných příjmů daného rozpočtového roku jsou dále financovány běžné výdaje na sociální zabezpečení.

(Peková, 2008).

Systém průběžného financování je v zahraničí známý pod pojmem PAYG. Tato zkratka vychází z anglických slov „pay as you go“. Celý systém PAYG je založen na mezigenerační solidaritě, což znamená, že ekonomicky aktivní jedinci odvádějí určitou částku ze svých příjmů na sociální pojištění a tyto příjmy jsou následně přerozdělovány a vypláceny současným penzistům.

(Klazar, 2011)

Nejdůležitější v tomto systému je, aby se udržela rovnost příjmů a výdajů. V případě, že by došlo k nedostatku peněžních prostředků na výplatu dávek, musely by dávky být dotovány ze státního rozpočtu, neboť jde o zákonné nároky, které stát garantuje.

(Krebs, 2007)

Velkou výhodou systému PAYG je, že se jedná o státem spravovaný stabilní systém. Je ovšem velmi finančně náročný a své občany nemotivuje, aby si tvořili úspory na budoucí důchod. Největším problémem pro průběžné financování je tempo stárnutí populace, které se neustále zrychluje. V praxi to znamená, že přibývá lidí v poproduktivním věku, kteří peníze ze systému berou a snižuje se počet občanů ekonomicky činných, kteří přispívají do systému. Další problematikou se stává valorizace důchodů díky inflaci a také tím, že se zvyšují výdaje na sociální zabezpečení a s tím úzce souvisí i tlak na zvýšení příspěvků, které jsou povinné, na sociální zabezpečení.

Posléze dochází také ke snížení čisté mzdy zaměstnanců a k následnému snížení jejich životní úrovně a pokud v tomto důsledku roste nezaměstnanost, zvyšuje se růst veřejných výdajů.

(Klazar, 2011)

7.2 Fondové financování

Fondové financování je v podstatě svobodná volba každého občana ukládat své prostředky do fondu, který si sám vybral, a fond je následně investuje. Lidé si ukládají své peněžní prostředky na individuální účet, který je spravován penzijní společností. Prostředky jsou posléze vyplaceny jednorázovým vyrovnáním, nebo měsíčními pravidelnými dávkami. Forma fondového financování je v některých zemích dobrovolnou záležitostí a v jiných zemích je naopak povinné. Rozdíl od průběžného financování je celkem značný, a to především v tom, že fondové financování není založeno na principu mezigenerační solidarity, ale motivuje občany k tomu, aby se sami zaopatřili na stáří a nespolehali na stát v době, kdy budou v důchodovém věku. Značný problém u tohoto financování nastává však při špatném investování prostředků. Z tohoto důvodu existuje státní dozor, který hlídá hospodaření s těmito prostředky.

(Krebs, 2007)

8. Doplnkové penzijní spoření

Doplňkové penzijní spoření je třetí pilíř českého důchodového systému a stal se doplňkem prvních dvou předcházejících pilířů. Doplňkové penzijní spoření (dále jen doplňkové spoření) je detailně popsáno v zákoně č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření. Tento zákon je platný od 28. prosince 2011, účinný od 1. ledna 2013 a upravuje penzijní spoření, práva a povinnosti penzijního spoření, nároky z penzijního spoření, poskytování státního příspěvku, činnosti penzijních společností, výkon činností souvisejících s činností penzijní společnosti, transformaci penzijního fondu, výkon dohledu a státního dozoru v oblasti doplňkového penzijního spoření. Do doplňkového penzijního spoření si účastníci pravidelně spoří určitou částku, dostávají státní příspěvek a mohou dostat i příspěvek od zaměstnavatele. Tyto příspěvky obhospodařuje penzijní společnost v účastnických fondech a posléze po určité době je účastníku vyplácí i se zhodnocením zpět. Hlavním účelem doplňkového penzijního spoření je zabezpečit doplňkový příjem účastníka ve stáří nebo v invaliditě.

(Zákon č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření, 2011)

8.1. Účastník

Účastníkem doplňkového spoření v České republice může být pouze fyzická osoba, která uzavřela s penzijní společností smlouvu o doplňkovém spoření. Jak u účastníka, tak i u společnosti je ve smlouvě nezbytná identifikace zúčastněných stran. Ve smlouvě musí být u fyzické osoby jakožto účastníka: jméno, příjmení, rodné číslo, nebo číslo pojištěnce, nebylo-li přiděleno rodné číslo, adresa místa trvalého pobytu v České republice nebo bydliště mimo území České republiky. Za nezletilou osobu uzavírá smlouvu zákonný zástupce a může tak učinit bez souhlasu soudu, neboť toto jednání se považuje za běžnou záležitost při správě jmění dítěte.

(Zákon č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření, 2011)

8.2. Vznik a zánik doplňkového spoření a smlouva o doplňkovém spoření

Doplňkové spoření vzniká na základě smlouvy, která je sjednána mezi účastníkem a penzijní společností dnem stanoveným v této smlouvě. Datum vzniku však nesmí předcházet datu, ke kterému byla smlouva o doplňkovém spoření uzavřena. Účastník může uzavřít pouze jednu smlouvu o doplňkovém spoření s jednou penzijní společností. Smlouva musí být bez výjimky uzavřena vždy v písemné formě, musí

být srozumitelná, úplná a nesmí odporovat zákonu. Penzijní společnost se při podpisu smlouvy zavazuje shromažďovat a obhospodařovat prostředky účastníka v účastnickém fondu nebo více účastnických fondech podle tohoto zákona a sjednané strategie spoření a vyplácet mu dávky za podmínek a způsobem stanoveným tímto zákonem a touto smlouvou a účastník se zavazuje platit příspěvek účastníka za podmínek, ve výši a způsobem stanoveným zákonem a touto smlouvou.

(ČSOB Doplnkové penzijní spoření, 2018)

Účastník může ve smlouvě určit osobu (nebo více fyzických osob) pro případ své smrti. V případě, že účastník zemře, určeným osobám, v případě splnění podmínek, vzniká nárok na jednorázové vyrovnání, nebo odbytné. Účastník musí ve smlouvě uvést u určené osoby její jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné číslo, bylo-li přiděleno, nebo datum narození, adresu místa jejího pobytu v České republice nebo adresu bydliště mimo území České republiky, je-li mu známa, popřípadě též příbuzenský nebo jiný vztah k dané osobě. V případě, že je ve smlouvě určených více osob, mají nárok na stejné podíly na vyrovnání nebo odbytném, pokud účastníkem nebylo určeno jinak. Určenou osobu, nebo podíly určených osob může účastník změnit, i když je už smlouva platná. Změna probíhá tak, že účastník doručí písemné oznámení o změně určené osoby penzijní společnosti. Ve smlouvě je dále určena strategie spoření, která se může měnit.

(Zákon č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření, 2011)

Doplňkové spoření je možné ukončit výpovědí smlouvy, a to buď ze strany účastníka, nebo ze strany společnosti. Výpověď smlouvy o doplňkovém spoření podává účastník není-li mu vyplácena dávka starobní penze, nebo pokud nepožádal o starobní penzi, invalidní penzi, úhradu jednorázového pojistného pro doživotní penzi, nebo nepožádal o úhradu jednorázového pojistného pro penzi na přesně stanovenou dobu s přesně stanovenou výší důchodu. Smlouva nesmí stanovit dobu výpovědi delší než 1 kalendářní měsíc. Výpovědní doba začíná běžet prvním dnem kalendářního měsíce, a to bezprostředně následující den po doručení výpovědi. Společnost musí účastníkovi nejdéle do 15 dnů, kdy byla doručena výpověď, písemně potvrdit její přijetí a sdělit datum zániku doplňkového spoření. Vypovědět smlouvu může společnost, pokud účastník nejméně po dobu 6 po sobě jdoucích kalendářních měsíců v rozporu se smlouvou nebo se zákonem nezaplatil příspěvek.

V tomto případě však musí být účastník nejméně 30 dnů před dnem odeslání výpovědi na právo společnosti smlouvu vypovědět písemně upozorněn. Dalším důvodem výpovědi společností je, pokud účastník poruší povinnost sdělit penzijní společnosti stanovené údaje zákonem, nebo pokud při uzavírání smlouvy uvedl nepravdivé údaje, které mají podstatný vliv na vznik nároku na poskytování státního příspěvku nebo dávky, nebo informace, které jsou rozhodné pro uzavření smlouvy. Zároveň ale nemůže společnost z výše uvedených důvodů vypovědět smlouvu, pokud účastník dosáhl věku a délky spořicí doby stanovené zákonem pro vznik nároku na dávky z doplňkového spoření, nebo by podmínky splnil do konce výpovědní doby.

(Zákon č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření, 2011)

8.3. Příspěvky a státní příspěvky

Příspěvky jsou rozděleny do několika částí, a to příspěvek účastníka, příspěvek účastníka placené zaměstnavatelem účastníka a státní příspěvek. Příspěvek je částka, kterou si pravidelně účastní každý měsíc posílá na doplňkové penzijní spoření.

(Komerční banka, 2017)

Účastník musí platit příspěvek do doplňkového spoření pouze u jedné společnosti. Výše příspěvku se stanoví na každý měsíc a nesmí být menší než 100 Kč za měsíc. Příspěvek platí účastník do konce kalendářního měsíce, za který se platí. Pokud byl příspěvek sjednán na období delší než je jeden měsíc, je v tomto případě výše příspěvku splatná do konce prvního kalendářního měsíce tohoto období. Účastník má také možnost odkladu nebo přerušování placení příspěvků. Musí o tom však společnost informovat a uvést délku doby odkladu, která započne běžet dnem, který uvede účastník v oznámení. Doba odkladu příspěvku, za kterou účastník příspěvky doplatil, se automaticky započítává do spořicí doby. Účastník má také právo přerušit placení příspěvků. Přerušuje se dnem, který účastník uvedl v oznámení o přerušování placení příspěvků účastníka. Toto oznámení musí podat účastník penzijní společnosti také v písemné formě. Doba, kdy je podle oznámení přerušeno placení příspěvků, se nezapočítává do spořicí doby.

Další možností je, že za účastníka platí příspěvek nebo část příspěvku jeho zaměstnavatel. Pokud za účastníka platí příspěvek zaměstnavatel, musí účastník tuto skutečnost předem oznámit společnosti, a to v písemné podobě. Nevýhodou však je,

že k příspěvku zaměstnavatele se neposkytuje státní příspěvek. Zaměstnavatel nesmí zasahovat a ovlivňovat výběr penzijní společnosti zaměstnance a nesmí příjmu peněžní nebo nepeněžní výhodu, ani žádnou jinou výhodu v souvislosti s poskytováním příspěvků zaměstnavatele.

(Zákon č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření, 2011)

Státní příspěvky

Ministerstvo financí poskytuje ze státního rozpočtu státní příspěvek účastníkům doplňkového penzijního spoření je jich pravidelnému příspěvku. Penzijní společnost musí podle zákone evidovat všechny příspěvky poskytnuté ve prospěch jednotlivých účastníků. Nárok na státní příspěvek má účastník s trvalým pobytem na území České republiky nebo má-li bydliště na území členského státu a je účastníkem důchodového pojištění, poživitelem důchodu z tohoto důchodového pojištění, nebo se účastní veřejného zdravotního pojištění v České republice. K tomu, aby účastník splňoval podmínky, je povinen penzijní společnosti sdělit rodné číslo, které mu bylo přiděleno orgánem České republiky. Nebylo-li mu rodné číslo přiděleno, pak sděluje číslo pojištěnce, které je vedené v registru pojištěnců. Pokud dojde k nějakým změnám, je účastník povinen tyto skutečnosti písemně oznámit penzijní společnosti.

(Rubeš, 2013)

8.4. Informační systém doplňkového penzijního spoření

Tento informační systém doplňkového penzijního spoření spravuje ministerstvo financí. Informační systém je vytvořen pro účely výkonu státního dozoru nad dodržováním povinnosti s poskytováním a vrácením státního příspěvku, nad zpracováním žádostí o poskytování státního příspěvku a zpracováním zprávy o vrácení státního příspěvku.

Dále vede také údaje o účastnících – jméno, příjmení, rodné číslo, adresa atd. Do informačního systému zanáší všechny informace ministerstvo, které získává informace od penzijních společností, Ministerstva vnitra, Policie České republiky, Všeobecné zdravotní pojišťovny a České správy sociálního zabezpečení. Pokud by chtěla penzijní společnost informace z informačního systému, musí o ně zažádat ministerstvo. Zažádat o informace si smí i fyzická osoba, ale dostane informace

pouze o své osobě. Přístup do informačního systému je dále umožněn soudům a soudním exekutorům. Ti mohou do informačního systému použít vzdálený přístup. (Zákon č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření, 2011)

8.5. Nároky z doplňkového penzijního spoření

Dávky jsou peněžní prostředky, které se používají na výplatu dávek jako jsou: starobní penze, invalidní penze, jednorázové vyrovnání, odbytné, úhrada jednorázového pojistného pro doživotní penzi, nebo úhrada jednorázového pojistného pro penzi na přesně stanovenou dobu s přesně stanovenou výší důchodu.

(ČSOB Doplňkové penzijní spoření, 2018)

Podmínkou pro vznik nároku na vyplacení dávky u starobní penze a úhrady jednorázového pojistného je dosažení věku 60 let, nebo splnění podmínek pro výplatu starobní penze. I přesto však musí být doba spoření minimálně 60 kalendářních měsíců. Může být stanovena i delší doba spoření, nesmí však přesáhnout dobu 120 kalendářních měsíců.

(Zákon č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření, 2011)

Při vyplácení dávek invalidní penze na dobu určitou je podmínkou vzniku nároku pobírání invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně z důchodového pojištění a trvání spořicí doby v délce nejméně 36 kalendářních měsíců. Smlouva však může stanovit spořicí dobu delší. Tato doba nesmí přesáhnout 60 kalendářních měsíců.

Při jednorázovém vyrovnání je podmínkou dosažení věku 60 let a spořicí doba musí trvat nejméně 60 kalendářních měsíců. Může být stanovena delší doba než 60 měsíců, nesmí ale přesáhnout dobu 120 kalendářních měsíců.

Starobní penze, invalidní penze, úhrada jednorázového pojistného pro doživotní penzi a úhrada pro penzi na přesně stanovenou dobu s přesně stanovenou výší důchodu náleží pouze účastníkovi. Dávky se vyplácejí na základě písemné žádosti účastníka, určené osoby nebo dědice. Účastník může o vyplacení dávky požádat kdykoliv po vzniku nároku na dávku. Penzijní společnost je povinna dávky vyplácet ve lhůtách a způsobem, který je dohodnutý s příjemcem dávky.

Účastník si může podat písemnou žádost a může žádat vyplácení penzijní společností do ciziny nebo určené osobě.

(ČSOB Doplnkové penzijní spoření, 2018)

Výplata starobní a invalidní penze na dobu určitou

Co se týká výplaty starobní a invalidní penze na dobu určitou, vyplácí se buď ve splátkách v dané výši, nebo v určeném počtu splátek do vyčerpání prostředků, a to pravidelně alespoň čtyřikrát za kalendářní rok, pokud je minimální splátka 500 Kč. Pokud je splátka menší, může penzijní společnost počet splátek snížit na jednu ročně. Účastník si musí o výplatu dávek zažádat. Žádost se podává písemně a účastník si určí dobu nebo výši splátek. Penzijní společnost potom zahájí výplatu dávek nejpozději do konce kalendářního měsíce, který bezprostředně následuje po kalendářním měsíci, ve kterém byla žádost o výplatu předložena, pokud se společnost a účastník nedohodnou jinak. Je také možné požádat o pozastavení výplaty dávky, a to i opakovaně. To však neplatí u starobní penze na dobu určitou. Žádost musí být opět písemná a musí v ní být stanovena doba, na kterou se výplata dávky pozastavuje. Tato doba nesmí být kratší než 3 měsíce. Penzijní společnost může za pozastavení výplaty požadovat poplatek.

(Zákon č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření, 2011)

„Penzijní společnost je povinna oznámit účastníkovi, zdravotní pojišťovně podle odstavce 2 a České správě sociálního zabezpečení nejpozději v den vyplacení první splátky den zahájení vyplácení starobní penze na určenou dobu a nejpozději v den vyplacení poslední splátky den ukončení vyplácení starobní penze na určenou dobu, jestliže v době započetí vyplácení starobní penze na určenou dobu

a) splátka činí alespoň 30 % průměrné mzdy v národním hospodářství vyhlášené Ministerstvem práce a sociálních věcí podle zákona upravujícího zaměstnanost za kalendářní rok předcházející kalendářnímu roku, v němž započalo vyplácení starobní penze na určenou dobu,

b) je sjednána výplata splátek v neklesající výši, měsíčně, bez možnosti výplatu přerušit nebo pozastavit a

c) výplata splátek je rozvržena tak, aby započala nejdříve dosažením věku příjemce, který je o 5 let nižší než věk potřebný pro vznik nároku na starobní důchod stanovený podle § 32 zákona o důchodovém pojištění, a skončila nejdříve dosažením

důchodového věku příjemce potřebného pro vznik nároku na starobní důchod stanoveného podle § 32 zákona o důchodovém pojištění sníženého o 3 roky. “

(Zákon č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření, 2011)

Penzijní společnost oznamuje skutečnosti zdravotní pojišťovně a České správě sociálního zabezpečení elektronicky. Pokud prostředky účastníka v průběhu vyplácení již nedostačují, vyplatí společnost zbývající prostředky účastníkovi v termínu pro nejbližší výplatu splátky.

Úhrada jednorázového pojistného pro doživotní penzi a pro penzi na přesně stanovenou dobu s přesně stanovenou výší důchodu

Povinností penzijní společnosti je písemně sdělit účastníkovi nejpozději do pracovních dnů od doručení žádosti o úhradu pojistného hodnotu prostředků účastníka ke dni doručení žádosti. U doživotní penze musí být výplata důchodu stanovena v pravidelných splátkách v neklesající výši. Tyto splátky musí být vypláceny minimálně čtyřikrát za kalendářní rok. U penze na přesně stanovenou dobu s přesně stanovenou výší důchodu musí výplata důchodu trvat minimálně 3 roky.

U jednorázového pojistného uhradí penzijní společnost jednorázové pojistné po předložení uzavřené pojistné smlouvy. Dále je také společnost povinna společně s jednorázovým uhrazením pojistného předat pojišťovně informace o souhrnné výši příspěvků účastníka a státních příspěvcích.

(Zákon č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření, 2011)

Při jednorázovém vyrovnání se jedná o vyplacení částky naráz v jedné splátce. Jednorázové vyrovnání přichází na řadu například v tu chvíli, kdy účastník zemřel a měl nárok na dávku. V tomto případě jednorázové vyrovnání náleží určené osobě, a to v takové výši, která odpovídá dosud nevyplacené části prostředků účastníka. Pokud účastník neurčí osobu, jednorázové vyrovnání se stává předmětem dědictví. Nebo může také dojít k jednorázovému vyrovnání, pokud účastníkovi nebyla z určené části prostředků zahájena výplata dávek starobní nebo invalidní penze, nebo nebylo uhrazeno jednorázové pojistné. V tuto chvíli si může účastník zvolit kombinaci výplaty jednorázového vyrovnání a starobní penze, invalidní penze nebo úhrady jednorázového pojistného.

(Zákon č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření, 2011)

Odbytné

Odbytné dostává účastník v případě zániku doplňkového spoření, pokud uplyne výpovědní doba, nebo pokud se na zániku účastník a společnost písemně dohodli. Dále účastník dostává odbytné, pokud dojde ke zrušení účastnického fondu a nedošlo-li k převodu prostředků účastníka do jiného účastnického fondu. Odbytné také dostane určená osoba, pokud účastník zemřel a pokud mu nevznikl nárok na dávku ze starobní penze, invalidní penze a jednorázového vyrovnání. Výše odbytného se určuje jako hodnota prostředků účastníka ke dni zániku závazků, nebo ke dni doručení výpovědi, po odečtení poskytnutých státních příspěvků. Odbytné se vyplácí do jednoho měsíce od doručení žádosti o jeho výplatu. Pokud se penzijní společnost dozví o smrti účastníka, je její povinností informovat určenou osobu uvedenou ve smlouvě o jejím nároku z doplňkového penzijního spoření. Penzijní společnost určenou osobu musí informovat nejpozději do 2 měsíců.

(Rubeš, 2013)

Převedení prostředků účastníka k jiné penzijní společnosti

Převedení prostředků účastníka k jiné společnosti je možné. Účastník má právo převést své prostředky k jiné společnosti v případě, pokud doplňkové penzijního spoření zaniklo na základě písemné dohody účastníka a společnosti, nebo pokud uplynula výpovědní doba. V tomto případě se spořicí doba započítává. *„Státní příspěvek, který nebyl penzijní společnosti poukázán za dobu přede dnem převedení prostředků účastníka, se poukazuje na žádost, podanou penzijní společností ministerstvu, na účet této penzijní společnosti pro přijímání a vracení příspěvků účastníka, příspěvků zaměstnavatele, státních příspěvků a prostředků účastníka převedených z jiného účastnického fondu nebo z transformovaného fondu vedený u depozitáře účastnického fondu, ke které byly prostředky účastníka převedeny.“* Však nárok nemá účastník, kterému před zánikem doplňkového penzijního spoření vznikl nárok na dávku z jednorázového vyrovnání. Společnost převede prostředky, které účastníkovi náleží, do jednoho měsíce ode dne zániku doplňkového spoření a společnost také může podání žádosti o převod prostředků podmínit zaplacením určitého poplatku. K žádosti o převod prostředků musí účastník také doložit souhlas penzijní společnosti, ke které mají být prostředky účastníka převedeny.

(Zákon č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření, 2011)

8.6. Penzijní společnost

Penzijní společnost je akciová společnost, která má sídlo na území České republiky. Jejím činností v podnikání je shromažďování příspěvků účastníka, příspěvků zaměstnavatele a státních příspěvků. Příspěvky se dále umísťují do účastnického fondů a z těchto fondů se účastníkům vyplácí dávky doplňkového penzijního spoření. Penzijní společnost musí dostat povolení od České národní banky. Česká národní banka povolení uděluje na žádost žadatele, a to přede dnem jejího zápisu do obchodního rejstříku. Každá penzijní společnost má vedoucí osobu, která je schválená Českou národní bankou.

(Rubeš, 2013)

8.7. Depozitář a účastnický fond

Depozitářem může být pouze banka, která má sídlo v České republice, nebo zahraniční banka, která má pobočku umístěnou na území naší republiky a má v bankovní licenci povolenou činnost depozitáře. Všechny fondy, jak důchodové, účastnické, tak i transformované fondy obhospodařované jednou penzijní společností musí mít stejného depozitáře. Depozitář svou funkci vykonává na základě písemné smlouvy o výkonu depozitáře. Ve smlouvě jsou ujednané podmínky pro plnění povinností. Smlouva je uzavřená na dobu neurčitou s výpovědní lhůtou 6 měsíců. Úkolem depozitáře je evidovat majetek v účastnickém fondu a kontrolovat, zda společnost nakládá s majetkem v souladu se zákonem, depozitářskou smlouvou a smlouvami účastníků. Depozitář končí případně v tu chvíli, kdy je depozitáři odejmuta bankovní licence, nebo pokud se bankovní licence změní tak, že je funkce depozitáře z licence vyloučena nebo omezena. Pokud banka přestane vykonávat funkci depozitáře, je povinna peněžní prostředky a majetek fondu, které má v úschově nebo v evidenci, předat pouze novému depozitáři, likvidátorovi nebo insolvenčnímu správci. Depozitář zajišťuje například úschovu majetku v účastnickém fondu, nebo pokud to povaha věci vylučuje, kontroluje stav tohoto majetku. Dále eviduje pohyb veškerého majetku a peněžních prostředků účastnického fondu. Kontroluje připisování a odepisování jednotek účastnického fondu atd.

(Zákon č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření, 2011)

Penzijní společnost musí zřídit u depozitáře účty. Tyto účty potřebuje k uložení veškerých peněžních prostředků nacházejících se v účastnickém fondu, pro přijímání a převod prostředků účastníka, vyplácení dávek a vracení státního příspěvku. Penzijní společnost předá také depozitáři statut účastnického fondu, musí zde ukládat získané peněžní prostředky a provádí veškeré platby a převody prostřednictvím depozitáře. Je možnost, že si penzijní společnost může se souhlasem depozitáře zřídit účet u regulované banky, však depozitář musí mít nadále přehled o pohybech peněžních prostředků. Depozitář dostane od společnosti veškeré potřebné podklady k evidenci majetku v účastnických fondech a k účtům pro přijímání a převod prostředků.

(Zákon č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření, 2011)

Do účastnického fondu jsou penzijní společnostmi shromažďovány peněžní prostředky z příspěvků účastníků, příspěvků zaměstnavatelů, státních příspěvků, prostředků účastníku převedených z jiných účastnických fondů a prostředky účastníků převedených z transformovaných fondů.

Účastnický fond představuje soubor majetku, který patří všem účastníkům. Tento fond obhospodařuje penzijní společnost svým jménem a na účet účastníků, ale nemá právní subjektivitu. Majetek v tomto fondu není však součástí majetku penzijní společnosti. Penzijní společnost vytvoří a obhospodařuje jeden povinný účastnický fond a tím je konzervativní fond. Povinný konzervativní fond investuje pouze do dluhopisů nebo obdobných cenných papírů, nástrojů peněžního trhu, jejichž emitentem je členský stát Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (OECD), cenných papírů vydaných podílovým fondem, do vkladů, se kterými je možno volně nakládat, nebo do termínovaných vkladů se splatností nejdelší 2 roky u regulované banky. Konzervativní fond může investovat nejvýše 30 % hodnoty svého majetku do investičních nástrojů. *„Penzijní společnost řídí váženou průměrnou splatnost portfolia v povinném konzervativním fondu prostřednictvím výběru takových investičních nástrojů, jejichž mezním příspěvkem dosáhne vážené průměrné splatnosti portfolia ve fondu v délce nejvýše 5 let.“* Vedle tohoto konzervativního fondu může společnost vytvořit a obhospodařovat i další účastnické fondy. Při vytvoření účastnického fondu musí penzijní společnost podat žádost o povolení

účastnického fondu u České národní banky, a to na předepsaném tiskopisu. Povolení se uděluje na neurčitou dobu.

(Zákon č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření, 2011)

8.8. Osobní penzijní účet a penzijní jednotka

Osobní penzijní účet vede penzijní společnost pro každého účastníka nebo jiného příjemce dávky. Na tomto účtu se evidují prostředky účastníka a penzijní jednotky účastníka v jednotlivých účastnických fondech. Osobní účty se skládají z peněžních podúčtů a z majetkového podúčtu. Na peněžním podúčtu můžeme dohledat například příspěvek účastníka přijatý penzijní společností a datum jeho přijetí na účet u depozitáře, státní příspěvek a hodnotu prostředků účastníka. Na majetkovém podúčtu můžeme najít počet a hodnotu připsaných penzijních jednotek, počet a hodnotu odepsaných penzijních jednotek. Osobní účet má důležité náležitosti jako číslo označení, datum jeho zřízení a identifikační údaje účastníka nebo příjemce dávky.

(Česká spořitelna – penzijní jednotka, 2016)

Penzijní jednotka je vyjádření podílu na majetku v účastnickém fondu. Penzijní jednotka se udává v českých korunách a udává se s přesností na čtyři desetinná místa. V den, kdy penzijní společnost začne vytvářet účastnický fond, je počáteční hodnota jednotky 1 koruna. Dále pak hodnotu penzijní jednotky určuje penzijní společnost. *„Aktuální hodnota penzijní jednotky se stanoví jako hodnota fondového vlastního kapitálu účastnického fondu, ve které se zohlední odpovídající část standardních nákladů ovlivňujících fondový vlastní kapitál účastnického fondu, ke dni stanovení aktuální hodnoty penzijní jednotky dělená počtem všech penzijních jednotek evidovaných na osobních penzijních účtech všech účastníků ve vztahu k tomuto účastnickému fondu ke dni stanovení aktuální hodnoty penzijní jednotky“.* Účastnický fond musí stanovovat hodnotu fondového vlastního kapitálu a aktuální hodnotu jednotky nejméně jednou týdně. Tato informace musí být uveřejněna nejdéle do 2 pracovních dnů na internetových stránkách společnosti. V den, kdy jsou na účet účastnického fondu připsány prostředky účastníka, připíše se na majetkový podúčet počet penzijních jednotek odpovídající podílu hodnoty připsaných prostředků a současné hodnoty penzijní jednotky účastnického fondu a z peněžního podúčtu se

odepíše peněžítá částka, která odpovídá počtu připsaných penzijních jednotek násobených aktuální hodnotou penzijní jednotky účastnického fondu.

(Zákon č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření, 2011)

8.9. Výpis doplňkového penzijního spoření

Výpis doplňkového penzijního spoření daného účastníka nebo příjemce, který dostává dávky, obsahuje například hodnotu peněžních prostředků účastníka, pohyby těchto prostředků, hodnotu podílu v účastnickém fondu, stavy položek peněžního podúctu, hodnotu osobního penzijního účtu, přehled pohybu na účtu atd. Výpis doplňkového penzijního spoření musí být srozumitelný, přehledný, údaje, které obsahuje, musí být pravdivé a jednoznačné, v žádném případě nesmí být zavádějící. Pokud si účastník zažádá o výpis, je penzijní společnost povinna mu tento výpis zaslat, a to nejdéle do 15 dnů od doručení písemné žádosti, a to na adresu pro doručování, která je uvedena ve smlouvě o doplňkovém penzijním spoření.

(Česká spořitelna, 2018)

8.10. Komunikace s účastníkem

Penzijní společnost při komunikaci se zákazníkem nesmí používat nejasné, nepravdivé, zavádějící nebo klamavé informace. Z komunikace musí být zřejmé identifikační údaje osoby nebo společnosti. Obsah komunikace musí být přesný a nesmí zastírat, zamlčovat nebo zlehčovat informace nebo upozornění pro účastníka. Penzijní společnost musí účastníka informovat o svých identifikačních údajích, o možných rizicích, o všech poplatcích a celkové úplatě za obhospodařování, o obsahu smlouvy, o daňovém zvýhodnění, které souvisí s doplňkovým penzijním spořením, o schválení převodu, sloučení a nařízení převodu účastnických fondů. Penzijní společnost může podat sdělení klíčových informací. Při sdělení klíčových informací se jedná o dokument, který stručně obsahuje základní charakteristiky systému doplňkového penzijního spoření a stručně základní charakteristiky účastnického fondu, které jsou nezbytné pro účastníky k odpovědnému posouzení povahy a rizik účastnického fondu, který jim je nabízen. Předtím, než penzijní společnost uzavře smlouvu s účastníkem, musí od něj získat nezbytné informace o jeho znalostech a zkušenostech v oblasti financí, s investičními nástroji a o toleranci a preferenci ve vztahu k investičnímu riziku.

(Zákon č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření, 2011)

8.11. Penzijní doporučení

Penzijní doporučení je uveřejněná informace, která doporučuje (přímo nebo nepřímo) účastníkům konkrétní strategii spoření nebo rozhodnutí týkající se doplňkového penzijního spoření. Adresáti mohou penzijního doporučení považovat za objektivní a nezávislé.

(Zákon č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření, 2011)

8.12. Dohled České národní banky a státní dozor

Dohled nad dodržováním povinností stanovených tímto zákonem, statutem účastnického fondu, statutem transformovaného fondu, depozitářskou smlouvou a rozhodnutím vydaným podle tohoto zákona (dále jen „dohled“) vykonává Česká národní banka, s výjimkou státního dozoru ministerstva nad poskytováním a vrácením státního příspěvku. Dohled je vykonáván v zájmu ochrany účastníků. Dohledu podléhá penzijní společnost, depozitář, banka, banka, která přestala pro účastnický fond vykonávat funkci depozitáře, nucený správce, likvidátor, osoba, která vykonává zprostředkovatelskou a poradenskou činnost. Osoba tvořící penzijní doporučení, vedoucí osoba a akreditovaná osoba. Státní dozor vykonává ministerstvo. Kontroluje dodržování povinností, které jsou dané zákonem. Ministerstvo při výkonu dozoru může vyžadovat různé informace a objasnění skutečností, které souvisí s tímto dohledem.

(Česká spořitelna, 2016)

9. Metodika

Pro praktickou část mé bakalářské práce jsem zvolila metodu dotazníkového šetření a následné využití výsledků z dotazníkového šetření k sestavení modelového příkladu.

V této práci jsem pomocí dotazníku oslovila respondenty různých věkových skupin a zjistila, jak si dané věkové skupiny zaopatřují nebo nezaopatřují peníze na svoji penzi. Jestli budou spoléhat jen na státní důchod, nebo využívají různých produktů bankovníctví k zajištění penze. Dalším krokem je statistické testování hypotéz a komparace zvolených produktů, které jsou podle dotazníkového šetření nejvíce používané pro zajištění na penzi. Tato komparace bude dále zobrazena v modelovém příkladu, který je vytvořen na základě nejčastějších odpovědí v dotazníku.

Dotazník byl vytvořen vlastním zpracováním v programu Microsoft Office Word 2016 a jeho výsledky byly vyhodnoceny a zpracovány v programu Microsoft Office Excel 2016. Dotazník se skládá z 11 uzavřených otázek. Na dotazník celkově odpovědělo 120 respondentů.

Dotazníkové šetření, patří mezi nejčastěji používané metody při shromažďování primárních informací. Tento způsob šetření má vcelku nízké náklady a není příliš náročný, ale zároveň lze data jednodušeji kvantifikovat. Nevýhodou dotazníku může být, že formulace otázek nemusí být respondentům zcela jasná a celková příprava dotazníku vyžaduje pečlivost.

(Chráška, 2007)

Dotazník se skládá z jednotlivých otázek a podle způsobu odpovědi lze otázky dělit do dvou základních skupin: na otevřené a uzavřené. Na otevřené otázky respondent odpovídá vlastními slovy, kdežto v uzavřených otázkách si respondent vybírá odpovědi ze seznamu nabízených možností. Hlavní výhodou uzavřených otázek je, že se podstatně jednodušeji vyhodnocují odpovědi na otázky. Respondenti obecně raději vyplňují dotazníky, kde mají již připravené odpovědi. Uzavřené otázky se dělí na dichotomické otázky a polytomické otázky. Dichotomické otázky umožňují respondentovi odpovídat na otázky pouze jednou ze dvou možných odpovědí. (například ano, ne). Polytomické otázky se naopak vyznačují tím, že respondentům předkládá více odpovědí než dvě.

(Zbořil, 2003)

Byly stanoveny následující hypotézy:

H1: Většina lidí, kteří si spoří na penzi, považují doplňkové penzijní spoření jako nejlepší variantu pro spoření na penzi.

H2: Většina respondentů si určitým způsobem šetří a zaopatřuje se na penzi.

K vyhodnocení hypotéz jsem zvolila Pearsonův chí-kvadrát test (neboli test dobré shody), který je vhodný k porovnání četností nominálních dat a k vyhodnocení výsledků jsem zvolila typicky volenou hladinu významnosti 5 %. Předpokládá se, že čtenář rozumí základním principům testování hypotéz.

Vzorec pro výpočet testového kritéria testu dobré shody zní:

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^n \frac{(O_i - E_i)^2}{E_i}$$

kde...

χ^2 udává hodnotu testové statistiky,

n udává počet porovnávaných četností,

O_i udává naměřenou četnost i -tého měření,

E_i udává očekávanou četnost i -tého měření.

(Mrkvička, 2006)

Pro převod testového kritéria na p-value jsem využila tabulkového procesoru Microsoft Excel verze 2016.

Modelový příklad: V modelovém příkladu dojde ke komparaci doplňkového penzijního spoření (+ komparace fondů doplňkového penzijního spoření), termínovaného vkladu a spořicího účtu. Pro modelový příklad byly využity tyto vzorce.

Složený úrok

$$A = P * \left(1 + \frac{r}{f}\right)^k$$

kde..

Abudoucí hodnota

P.....jistina

rúroková sazba

ffrekvence

kpočet období

Jednoduchá anuita

(dlouhodobý polhůtní model)

$$FV = K * \frac{(1+i)^k - 1}{i}$$

kde..

FV budoucí hodnota jistiny

K měsíční uložená částka

iúroková sazba

kpočet období

10. Dotazníkové šetření

Vlastní část bakalářské práce je rozdělena do dvou částí. První částí je dotazník a druhou částí je modelový příklad, který na dotazníkové šetření navazuje.

Vyplňování dotazníků proběhlo v místě mého bydliště, to je v Milevsku a v jeho těsné blízkosti. Sběr dat proběhl v období od 2. července do 17 července 2018. Respondenti v dotazníku uvádí pouze věk, pohlaví a dosažené vzdělání, neuvádějí jméno ani příjmení. Celý dotazník je přiložen v příloze č. 1.

10.1. Struktura respondentů – věk, pohlaví, vzdělání

Dotazník byl určen lidem ve věku 18-55 let, protože tato věková škála je dostatečně velká, aby obsáhla osoby, které se určitě zabezpečují na stáří, ale naopak i osoby, které tento problém v současné době neřeší a spoléhají se na státní důchod. Aby se zjistilo, jak která věková kategorie odpovídá, byli respondenti rozdělení do tří různých věkových skupin.

Tabulka 1: Struktura respondentů podle pohlaví a věku

Věk	Ženy		Muži		Celkem	
	Počet	v %	Počet	v %	Počet	v %
18-35 let	17	14 %	10	8 %	27	22 %
36-55 let	36	30 %	27	22 %	63	52 %
55 let a více	21	18 %	9	8 %	30	26 %
Celkem	74	62 %	46	38 %	120	100 %

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Jak je podle tabulky 1 patrné, dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 120 lidí z města Milevska a jeho blízkého okolí. Z celkového počtu 120 respondentů bylo 74 žen, což je 62 % a zbývající počet respondentů zastupovali muži, kteří představovali 38 %. Aby mohl být modelový příklad použit na nejčastější odpovědích, byli respondenti rozdělení do 3 základních věkových skupin. První skupinu představují studenti a mladí pracující od 18 let do 35 let, a to v zastoupení celkem 27 lidí z celkového počtu respondentů, což je 22 %, tím se tato skupina stává nejméně zastoupená. Druhou skupinou jsou lidé ve věku 36 až 55 let. Tato skupina lidí představuje největší počet respondentů, a to 63, což představuje 52 %, a proto se také této věkové skupině budu dále věnovat v modelovém příkladu. Poslední skupina je 55 let a více. Tito respondenti jsou zastoupeni v počtu 30 lidí.

Tabulka 2: Struktura respondentů podle vzdělání

Vzdělání	Ženy		Muži		Celkem	
	Počet	v %	Počet	v %	Počet	v %
Základní	5	4 %	0	0 %	5	4 %
Středoškolské	48	40 %	35	29 %	83	69 %
Vysokoškolské	21	18 %	11	9 %	32	27 %
Celkem	74	62 %	46	38 %	120	100 %

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Na otázku týkající se vzdělání odpovědělo v největším počtu 83 respondentů (48 žen a 35 mužů, což je 69 %), že ukončilo střední školu. Dalších 27 %, což představuje 32 respondentů, odpovědělo, že jejich nejvyšší dokončené vzdělání je vysokoškolské (s bakalářským/magisterským titulem a vyšším). Dotazníkového šetření se zúčastnilo pouze 5 respondentů, kteří mají jen základní vzdělání (jsou to jen ženy, což představuje 4 % z celkových 120 respondentů).

10.2. Prezentace výsledků dotazníku

Otázka č. 1

Spoléháte se na to, že se o Vás v důchodovém věku postará pouze stát?

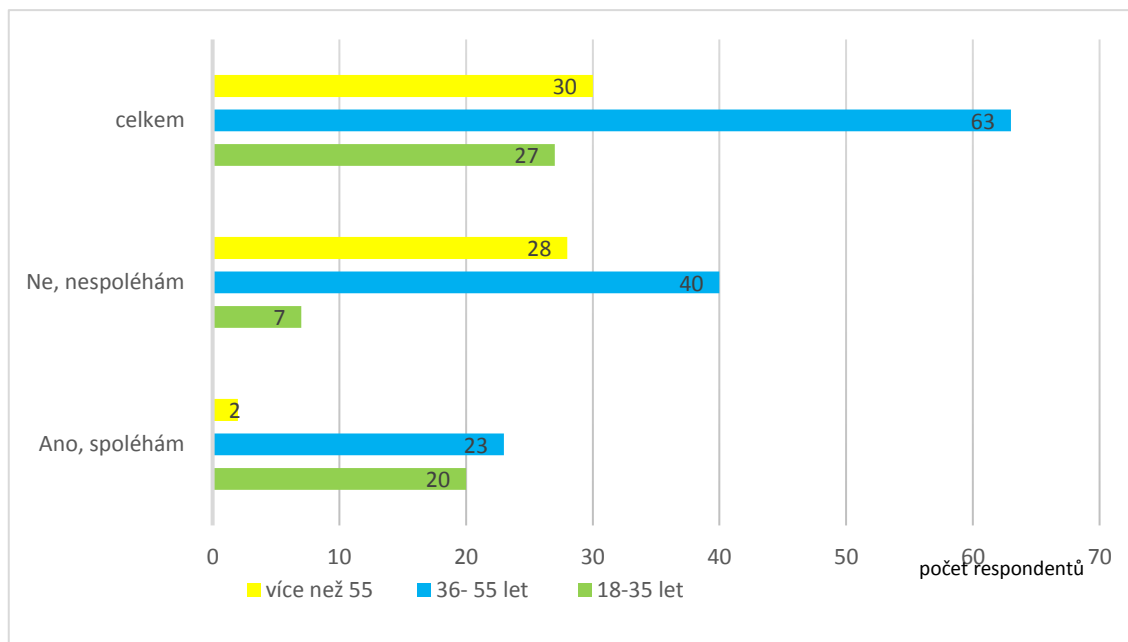
- a. Ano, spoléhám
- b. Ne, nespoléhám

Tabulka 3: Spoléháte se na to, že se o Vás v důchodovém věku postará pouze stát?

Odpověď	Věk			Celkem
	18-35 let	36- 55 let	více než 55 let	Počet
Ano, spoléhám	20	23	2	45
Ne, nespoléhám	7	40	28	75
Celkem	27	63	30	120

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Graf 2: Spoléháte se na to, že se o Vás v důchodovém věku postará pouze stát?

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Na otázku, zdali se respondent spoléhá na to, že se o něj v důchodovém věku postará stát, odpovědělo více respondentů, že se na stát nespolehá. Na grafu 2 můžeme vidět rozdělené věkové skupiny, jak jednotlivě odpovídaly. Celkově ze 120 respondentů odpovědělo 75 lidí, že jen na státní důchod nespolehá. Z těchto 75 lidí nejvíce patřilo do věkové skupiny 36-55 let a to 40 lidí. Ve věkové skupině 55 let a více také převládá odpověď „ne, nespolehám“ a to 28 respondentů. Ve věkové skupině 18-35 let převládá odpověď, že se na stát, co se týče zaopatření v penzi, spoléhá. To znamená, že z celkových 27 lidí se 20 osob spoléhá na státní důchod a pouhých 7 se na stát nespolehá a má v plánu si penzi zabezpečit i jinak. Jak můžeme vidět v grafu, nejméně starostí se zabezpečením na stáří si dělají respondenti ve věkové skupině 18-35 let. To znamená, že tato věková skupina doufá, že od státu v penzi obdrží takovou částku důchodu, která by uspokojila veškeré jejich potřeby, a tudíž si nepotřebují spořit jiným způsobem. Naopak zaopatřit na penzi se respondenti nejvíce chtějí ve věkové skupině 55 let a více. Tato skutečnost pravděpodobně plyne z faktu, že věková skupina 55 let a více má nejkratší čas odchodu do důchodu.

Otázka č. 2

Jakým způsobem se hodláte zajistit na penzi?

- a. Doplnkové penzijní spoření
- b. Termínovaný účet
- c. Spořicí účet
- d. Investice do akcií
- e. Investice do nemovitostí
- f. Jinak
- g. Spoléhám na stát

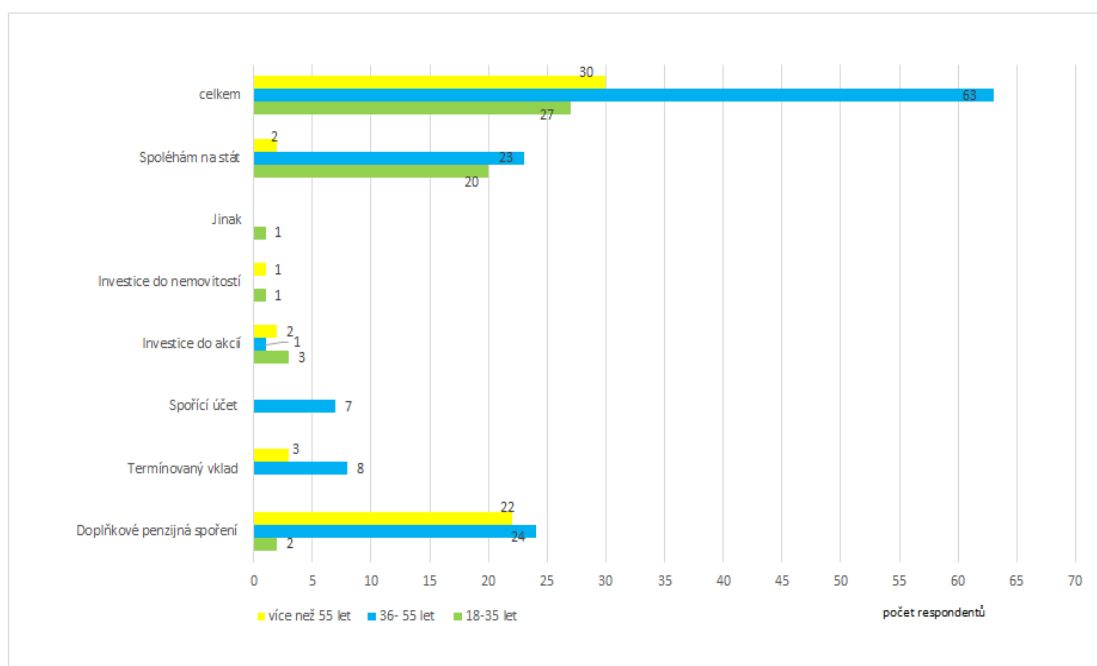
Tabulka 4: Jakým způsobem se hodláte zajistit na penzi?

Odpověď	Věk			Celkem
	18-35 let	36- 55 let	více než 55 let	Počet
Doplňkové penzijní spoření	2	24	22	48
Termínovaný vklad	0	8	3	11
Spořicí účet	0	7	0	7
Investice do akcií	3	1	2	6
Investice do nemovitostí	1	0	1	2
Jinak	1	0	0	1
Spoléhám na stát	20	23	2	45
celkem	27	63	30	120

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Díky tabulce 4 a grafu 3 můžeme názorně vidět, jakým způsobem se jednotlivé věkové skupiny zajišťují na penzi. Pokud nespoléhají na stát, je cílem zjistit o jakých dalších produktech nebo aktivitách respondenti uvažují, jestliže se chtějí na penzijní věk zajistit sami. V odpovědích v dotazníku byly uvedeny bankovní produkty (doplňkové penzijní spoření, termínovaný vklad, spořicí účet), ale také nebankovní produkty, jako je například investice do nemovitostí nebo investice do akcií.

Graf 3: Jakým způsobem se hodláte zajistit na penzi?

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Věková skupina 18-35 let nejvíce spoléhá na stát a zatím neřeší důchodový věk. Pouhé 2 osoby z celkových 27 mají vytvořené doplňkové penzijní spoření, další 3 lidé investují do akcií, 1 respondent investuje do nemovitostí a 1 si chce přilepšit ve stáří jinou alternativou. Z nejpočetnější věkové skupiny 36-55 let se 24 lidí, což je větší třetina respondentů této věkové skupiny, spoléhá na doplňkové penzijní spoření. 8 lidí si své peníze ukládá ať už pravidelně nebo jednorázově na spořicí účet v bance a 7 lidí si vytvořilo úročený termínovaný účet. Téměř stejný počet osob, které si vytvořily doplňkové penzijní spoření, v této věkové kategorii se však spoléhá na stát. Výsledek v této věkové skupině nemohu zhodnotit jako pozitivní, neboť základem zabezpečení na penzi v jakékoliv podobě je pravidelné stáčení finančních prostředků během ekonomicky aktivního života. Začít šetřit nebo zaopatřovat se na penzi se doporučuje již před 30 rokem života. Ve věkové skupině 55 let a více si respondenti uvědomují, že už nemají desítky let do důchodu, a tak nejčastější odpovědí bylo doplňkové penzijní spoření. Z celkového počtu 30 respondentů takto odpovědělo 22. Další 3 respondenti z této věkové skupiny mají zřízený termínovaný vklad, 2 respondenti investují do akcií a 1 respondent investuje do nemovitostí.

Otázka č. 3

Na základě jakého podnětu jste se rozhodl(a) zabezpečit se na penzi?

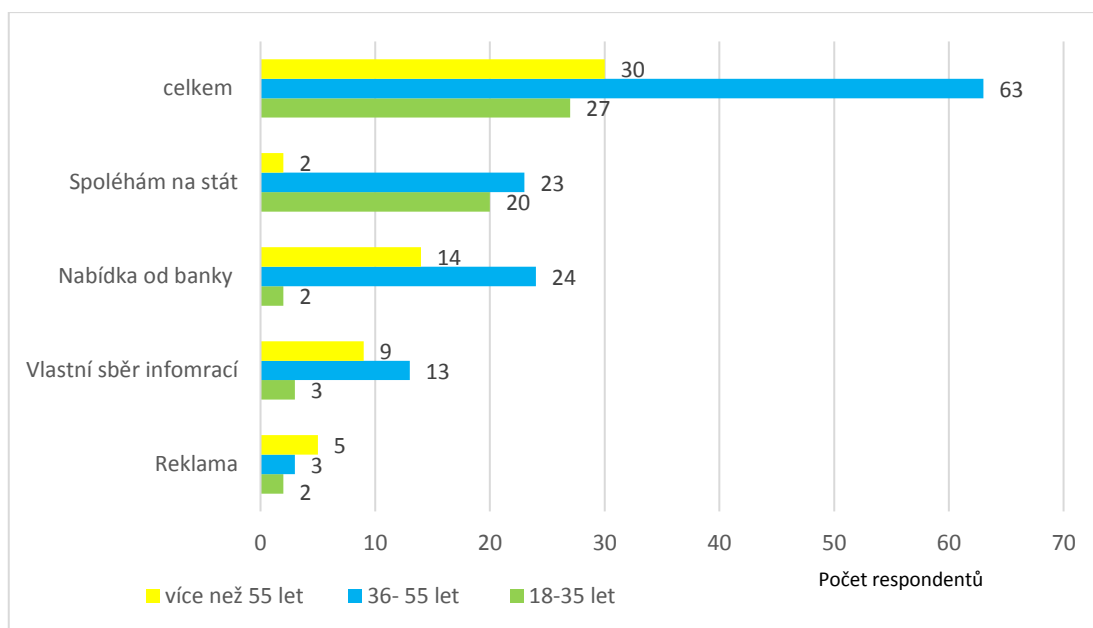
- Reklama (televize, rádio, internet)
- Vlastní uvážení na základě sběru informací
- Nabídka od Vaší banky k jinému produktu
- Jiná odpověď (spoléhám na stát)

Tabulka 5: Na základě jakého podnětu jste se rozhodl(a) zabezpečit na penzi?

Odpověď	Věk			Celkem
	18-35 let	36- 55 let	více než 55 let	Počet
Reklama	2	3	5	10
Vlastní sběr informací	3	13	9	25
Nabídka od banky	2	24	14	40
Spoléhám na stát	20	23	2	45
celkem	27	63	30	120

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Graf 4: Na základě jakého podnětu jste se rozhodl(a) zabezpečit na penzi?

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Na další otázku „na základě jakého podnětu jste se rozhodl(a) zabezpečit na penzi“ odpovědělo nejvíce respondentů, že jim nějaký produkt nabídla banka. Z mého pohledu z grafu 4 vyplývá, že většina lidí, kteří se sice na stát ohledně důchodu nespolehají, zároveň ale ani nezjišťují příliš informací, jak by mohli své stáří zabezpečit sami. Produkt jim byl nabídnut bankou, nebo osobním bankéřem. Takto odpovědělo z celkových

75 respondentů, kteří nespolehají na státní důchod celkem 40, což je více než 50 %. Nejvíce takto odpovídala věková kategorie 36-55 let z celkového počtu 30 respondentů této skupiny vybralo tuto odpověď 14. Ve věkové skupině 18-35 let dostali nabídku od banky pouze 2 lidé. Jak jsem již výše zmínila, občané města Milevska příliš nedohledávají informace sami a více lidí si nechá nabídnout produkt bankou. Avšak, když se podíváme na graf, z celkových 75 osob, které nespolehají v zajištění na penzi na stát, odpovědělo celkem 25 lidí, že se informují sami. Nejvíce lidí, kteří se informují, je ve věkové skupině 36-55 let. Z počtu 28 lidí věkové skupiny 55 let a více se samo informovalo 9 osob a z věkové skupiny nejmladší, kterou je věková skupina 18-35 let, sbírali sami informace pouze 3 respondenti.

Otázka č. 4

Pokud máte doplňkové penzijní spoření, uveďte výši Vašeho měsíčního příspěvku?

- a. Do 300 Kč
- b. 300–1000 Kč
- c. 1001-1500 Kč
- d. Více než 1500 Kč

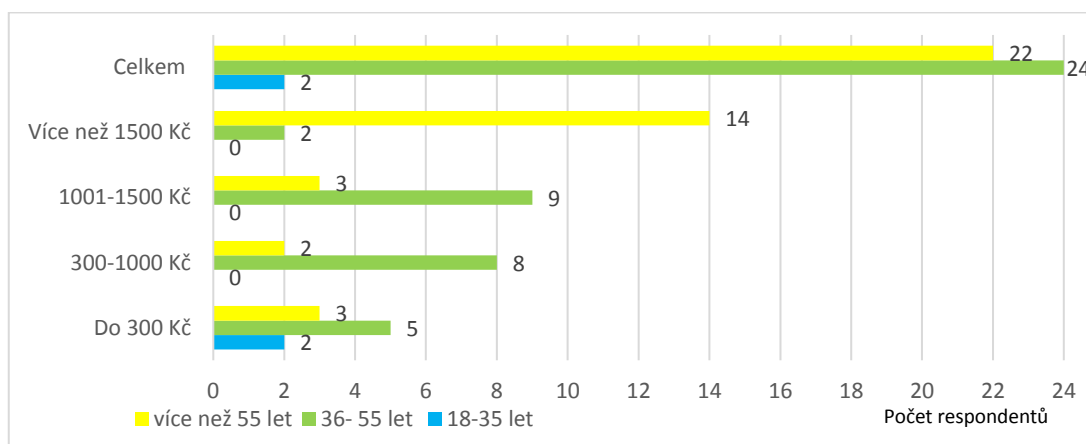
Na otázku číslo 4 odpovídali pouze ti respondenti, kteří mají založené doplňkové penzijní spoření se státním příspěvkem, což je 48 lidí z celkových 120. Cílem této otázky bylo zjistit jako částku respondenti ukládají pro následné vytvoření modelového příkladu.

Tabulka 6: Pokud máte doplňkové penzijní spoření, uveďte výši Vašeho měsíčního příspěvku

Odpověď	Věk			Celkem
	18-35 let	36- 55 let	více než 55 let	Počet
Do 300 Kč	2	5	3	10
300-1000 Kč	0	8	2	10
1001-1500 Kč	0	9	3	12
Více než 1500 Kč	0	2	14	16
Celkem	2	24	22	48

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Graf 5: Pokud máte doplňkové penzijní spoření, uveďte výši Vašeho měsíčního příspěvku

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Jak je dobře vidět na grafu 5, skupina, která si měsíčně přispívá nejvyšší částku na doplňkové penzijní spoření, je skupina 55 let a více. Je jasné, že je to z důvodu toho, že mají již nejkratší čas před odchodem do důchodu. V této skupině je 22 lidí a z toho více než polovina respondentů si přispívá do doplňkového penzijního spoření více než 1500 korun měsíčně. Přibližně stejný počet respondentů v této věkové kategorii si přispívá měsíčním příspěvkem do 300 Kč (konkrétně 3 respondenti), 300-1000 Kč si přispívají 2 respondenti a částkou 1001-1500 Kč měsíčně si přispívají také 2 osoby. Věková skupina 36-55 let je rozdělená více. Z počtu 24 lidí, kteří v tomto věku doplňkové penzijní spoření mají, nejvíce lidí, a to je 9, přispívá měsíčně částku 1001-1500 Kč. Pouze 2 respondenti si přispívají částkou převyšující 1500 Kč. Částkou 300-1500 Kč si přispívá 8 lidí a menší příspěvek než 300 Kč posílá penzijní společnosti 5 respondentů. Ve věkové skupině

18-35 let jsou pouze 2 respondenti, kteří mají doplňkové penzijní spoření, a ti si přispívají měsíčním příspěvkem méně než 300 Kč.

Otázka č. 5

Pokud máte termínovaný nebo spořicí účet, kolik peněz jste jednorázově měli možnost uložit?

- a. 10.000-50.000 Kč
- b. 51.000-100.000 Kč
- c. Více než 100.000 Kč

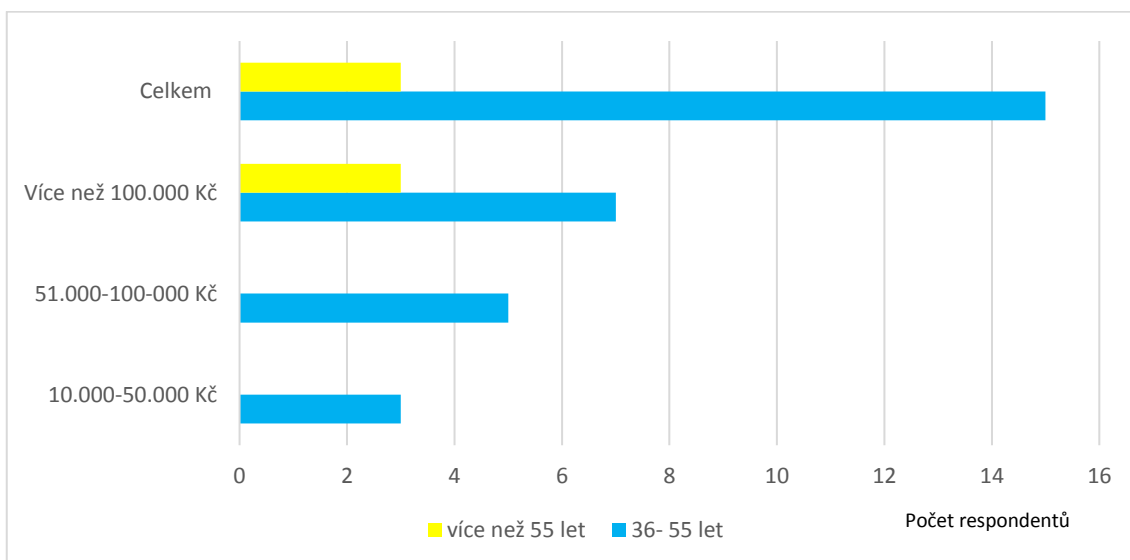
Na otázku č. 5 odpovídali pouze ti respondenti, kteří mají sjednaný termínovaný účet, nebo spořicí účet. Z celkového počtu 120 respondentů má termínovaný vklad zřízeno 18 lidí. Z toho 15 je věková skupina 36-55 let (8 lidí má termínovaný vklad a 7 lidí má spořicí účet) a 3 respondenti jsou ze skupiny 55 let a více a všichni 3 mají jen termínovaný vklad.

Tabulka 7: Kolik peněz respondenti na spořicí účet nebo termínovaný vklad vložili

Odpověď	Věk		Celkem
	36- 55 let	více než 55 let	Počet
10.000-50.000 Kč	3	0	3
51.000-100-000 Kč	5	0	5
Více než 100.000 Kč	7	3	10
Celkem	15	3	18

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Graf 6: Kolik peněz respondenti na spořicí účet nebo termínovaný vklad vložili

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

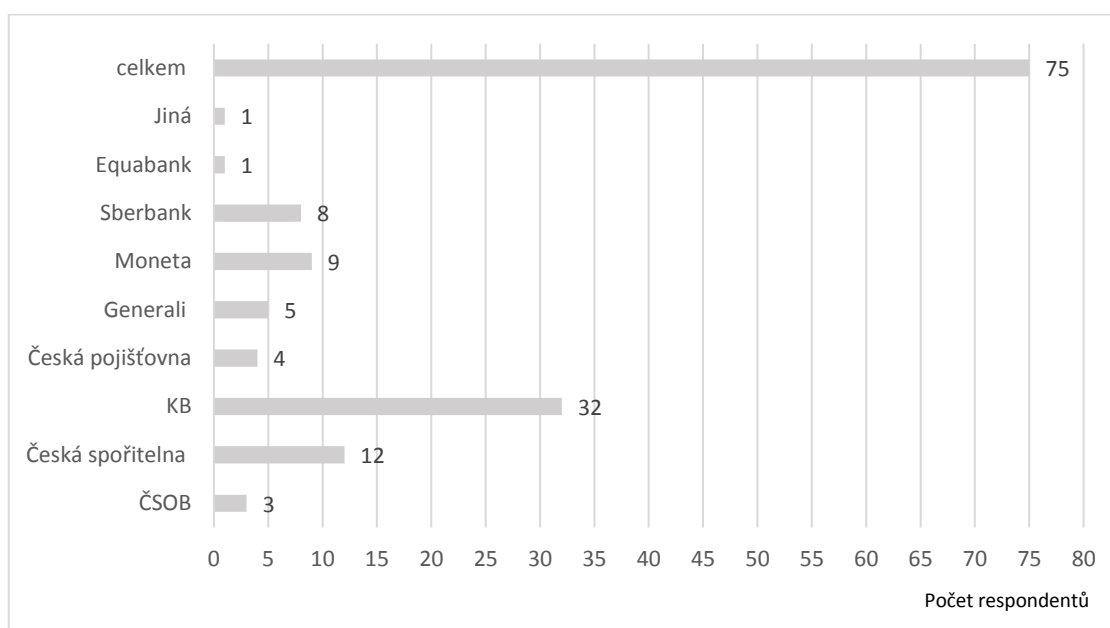
Z tabulky 7 můžeme vidět, že termínovaný vklad a spořicí účet vyhrává u respondentů hned na druhém a třetím místě po doplňkovém penzijním spoření. Do těchto dvou produktů však své úspory uložily pouze věkové skupiny 36-55 let a 55 let a více. Nejčastější částkou, která je na tyto produkty vynaložena, byla označena jako částka více než 100.000 Kč. Je to v celku logické, protože ani na spořicí ani na termínovaném vkladu nejsou tak vysoké úroky, které by se vyplatily při uložení malé částky.

Otázka č. 6

S jakou společností spolupracujete? (pokud se jedná o bankovní produkty)

a. ČSOB	e. Generali
b. Česká spořitelna	f. Moneta
c. KB	g. Sberbank
d. Česká pojišťovna	h. Equabank

Graf 7: S jakou společností respondenti nejčastěji spolupracují

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Jak je z grafu 7 dobře vidět, nejčastější odpovědí na otázku, s jakou společností respondent spolupracuje, jednoznačně vyhrála u místních ve městě Milevsku Komerční banka a to počtem 32 respondentů z celkových 75, což je téměř polovina. Na druhé místo se zařadila s počtem 12 respondentů Česká spořitelna. Na třetím a čtvrtém místě se zařadily Moneta bank a Sberbank.

Milevsko je malé město s cca 10.000 obyvateli. V současné době zde máme pobočky těchto bank: ČSOB, Česká spořitelna, KB a Moneta bank. Když jsem se respondentů mimo dotazník ptala, z jakého důvodu si právě zvolenou banku vybrali, většina z nich odpověděla, že jim vyhovuje právě pobočka v místě bydliště a snadné řešení problému či dotazů formou osobní schůzky, kvůli které nemusejí nikam dojíždět.

Otázka č. 7

Pokud jste investoval(a) do akcií, jakým způsobem si díky investování do akcií chcete zajistit pohodlnější penzi?

- Do akcií investuji v současnosti a peníze si ukládám do zásoby na penzi
- Investovat do akcií chci i v průběhu důchodu a mít tak neustálý příjem
- Jiná odpověď

Tabulka 8: Jakým způsobem si díky investování do akcií chce respondent zajistit pohodlnější penzi

Odpověď	Věk			Celkem
	18-35 let	36- 55 let	více než 55 let	Počet
Investuji v současnosti a peníze si ukládám	1	0	0	1
Investovat chci i v důchodu a mít neustálý příjem	2	0	1	3
Jiná odpověď	0	1	1	2
celkem	3	1	2	6

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Z celkového počtu 120 respondentů odpovědělo 75 respondentů, že se nespolehá pouze na stát a státní důchod. Z těchto 75 osob pouhých 6 lidí chce své stáří zaopatřit variantou investicí do akcií.

Otázka č. 8.

Pokud jste investoval(a) do nemovitostí, jak budete s investicí do nemovitosti v budoucnu nakládat?

- Až budu potřebovat v penzi peníze, prodám ji a peníze budu využívat
- Nemovitost si nechám a budu ji pronajímat, tak budu mít každý měsíc určitý peněžní výnos
- Budu v nemovitosti bydlet, nechci platit drahé nájmy
- Jiná odpověď

Tabulka 9: Jak bude respondent s investicí v budoucnu nakládat

Odpověď	Věk			Celkem
	18-35 let	36- 55 let	více než 55 let	Počet
V penzi nemovitost prodá	0	1	0	1
Nemovitost bude pronajímat	0	0	0	0
Bude v nemovitosti bydlet	0	0	1	1
Jiná odpověď	0	0	0	0
Celkem	0	1	1	2

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Jak můžeme vidět v tabulce 9, do nemovitostí investují pouze 2 respondenti. Jeden je ve věkové skupině 36-55 let. Tento respondent má v plánu v důchodovém věku nemovitost prodat a ze získaných peněz si sám hospodařit v případě, že mu nebude stačit státní důchod. Další respondent, který má také v plánu si penzi zajistit investicí do nemovitosti, je ve věkové skupině 55let a více. Tento respondent nemovitost koupil a investoval do ní, ale nebude ji prodávat ani pronajímat, ale chce v ní bydlet. Tím pádem v penzi nebude muset platit nikde vysoký nájem, a tak ušetří značnou část ze státního důchodu.

10.3. Testování hypotéz

H1: Většina lidí, kteří si spoří na penzi považují doplňkové penzijní spoření jako nejlepší variantu pro spoření na penzi.

Při testování H1 jsem vycházela z dat získaných z dotazníku. Konkrétně se jedná o data z otázky č. 2. V hypotéze nejsou započítáni respondenti, kteří se spoléhají na stát.

Stanovené hypotézy:

$$H_0: n_{DPS} = n_{ostatní}$$

$$H_A: n_{DPS} \neq n_{ostatní}$$

kde...

n_{DPS} udává četnost lidí, kteří si hodlají zajistit penzi doplňkovým penzijním spořením,

$n_{ostatní}$... udává četnost ostatních lidí, kteří si spoří jiným způsobem.

Bylo vycházeno z následujících údajů a očekávaných hodnot vzhledem k zvolenému testu (naměřené a očekávané hodnoty):

Tabulka 10: četnosti H1

	Naměřené četnosti	Očekávané četnosti
Doplňkové penzijní spoření	48	37,5
Ostatní formy spoření	27	37,5
Celkem	75	75

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Výsledky testu dobré shody (testové kritérium a p-value):

$$\chi^2 = 5,88,$$

$$p = 0,0153.$$

Při zvolené hladině významnosti 5 % se nám podařilo zamítnout nulovou hypotézu ve prospěch alternativní hypotézy (jelikož $p < \alpha$), tudíž jsme prokázali výrazný rozdíl mezi porovnávanými četnostmi. A protože četnost n_{DPS} je vyšší než četnost $n_{Ostatní}$ a rozdíl mezi nimi je průkazný, pak četnost n_{DPS} musí být výrazně vyšší, a proto je naše hypotéza, že většina lidí, kteří si spoří na penzi považují doplňkové penzijní spoření jako nejlepší variantu pro spoření na penzi, pravdivá.

H1: potvrzují, přijímám

H2: Většina respondentů si určitým způsobem šetří a zaopatřuje se na penzi.

Při testování H2 jsem vycházela z dat získaných z dotazníku. Konkrétně se jedná o data z otázky č. 1. Do testování byly zahrnuty všechny věkové skupiny.

Stanovené hypotézy:

$$H_0: n_{ano} = n_{ne},$$

$$H_A: n_{ano} \neq n_{ne},$$

kde...

n_{ano} udává četnost lidí, kteří si šetří na penzi (nespoléhají se na stát),

n_{ne} udává četnost lidí, kteří si nešetří na penzi (spoléhají se na stát).

Bylo vycházeno z následujících údajů a očekávaných hodnot vzhledem k zvolenému testu (naměřené a očekávané hodnoty):

Tabulka 11: četnosti H2

	Naměřené četnosti	Očekávané četnosti
Ano, šetří si	75	60
Ne, nešetří si	45	60
Celkem	120	120

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Výsledky testu dobré shody (testové kritérium a p-value):

$$\chi^2 = 7,5,$$

$$p = 0,0062.$$

Při zvolené hladině významnosti 5 % se nám podařilo zamítnout nulovou hypotézu ve prospěch alternativní hypotézy (jelikož $p < \alpha$), tudíž jsme prokázali výrazný rozdíl mezi porovnávanými četnostmi. A protože četnost n_{ano} je vyšší než četnost n_{ne} a rozdíl mezi nimi je průkazný, pak četnost n_{ano} musí být výrazně vyšší, a proto je naše hypotéza, že většina respondentů si určitým způsobem šetří a zaopatřuje se na penzi, pravdivá.

H2: potvrzuji, přijímám

11. Modelový příklad

Modelový příklad je sestaven na základě parametrů zjištěných z dotazníku. Bude provedena komparace 3 bankovních produktů, které respondenti v okolí Milevska využívají pro zajištění penze nejčastěji. Nejvíce respondentů bylo ve věkové kategorii od 36-55 let, což činí 52 % celkového počtu respondentů. V modelovém příkladu proto využiji tuto věkovou hranici a porovnáám 3 nejčastěji uváděné produkty v dotazníku. Těmito produkty jsou doplňkové penzijní spoření, termínovaný vklad a spořicí účet. Vzhledem k tomu, že respondenti byli také dotazováni ohledně těchto produktů i na společnost se kterou spolupracují, vybrala jsem i společnosti do modelového příkladu dle dotazníku.

11.1. Základní parametry

Komparaci doplňkového penzijního spoření, termínovaného vkladu a spořicího účtu jsem provedla u potenciální osoby - ženy ve věkové skupině 36-55 let.

Pohlaví: žena

Věk: 54 let (narozena 22.4. 1964)

Povolání: administrativní pracovnice na úřadu

Důchodový věk: 64let a 10 měsíců

Odchod do důchodu: únor 2029

11.2. Doplňkové penzijní spoření

Doplňkové penzijní spoření si z počtu 120 respondentů zřídilo 48 lidí a nejvíce právě ve věkové skupině 35-55 let, což představuje přesně polovinu 24 lidí. Nejčastější odpovědí na měsíční příspěvek byla v této věkové skupině částka ve výši 1001-1500 Kč měsíčně. Podle dotazníku na otázku, u jaké společnosti si bankovní produkty respondenti zřídili, nejčastěji odpovídali Komerční banku, dále Českou spořitelnu, Moneta banku a poté Sberbank. Ohledně doplňkového penzijního spoření jsem navštívila Komerční banku v Milevsku, kde mi byla poskytnuta spousta důležitých informací. Tuto banku jsem se rozhodla použít i v modelovém příkladu s doplňkovým penzijním spořením.

V případě založení doplňkového penzijního spoření u „Komerční banky penzijní společnosti“ probíhá založení vcelku rychle a jednoduše. Stačí, aby potenciální

klient navštívil banku, a jeden z bankéřů se ho buď okamžitě ujme nebo si sjednají schůzku na jiný termín.

Při zřízení doplňkového penzijního spoření u této banky dojde nejprve k vyplnění investičního dotazníku, kterým poté Komerční banka vyhodnotí profil klienta (konzervativní, vyvážený, růstový, dynamický). Podle těchto profilů banka potenciálnímu klientovi může doporučit strategii, ale potenciální klient si může vybrat i jinou než doporučenou. Komerční banka nabízí 3 **strategie: konzervativní strategie, vyvážená strategie a růstová strategie.**

(Komerční banka – strategie, 2016)

Tabulka 12: Přehled doporučení Komerční banky penzijní společnosti

Přehled doporučení KB PS

Profil z investičního dotazníku		Doporučená strategie životního cyklu
Dynamický		Růstová strategie životního cyklu
Růstový		Vyvážená strategie životního cyklu
Vyvážený		Konzervativní strategie životního cyklu
Konzervativní		
Účastník odmítl vyplnit investiční dotazník	doba do dosažení důch. věku > 10 let	Vyvážená strategie životního cyklu
	doba do dosažení důch. věku ≤ 10 let	Konzervativní strategie životního cyklu

Zdroj: Komerční banka (https://www.kbps.cz/_sys_/FileStorage/download/3/2175/info-a-dop-strategie-penze-ext-12-16.pdf)

V níže uvedeném modelovém případě si modelová osoba (žena) zřídila doplňkové penzijní spoření v srpnu roku 2018. Od zaměstnavatele příspěvek nedostává a nemá žádné děti.

Konzervativní strategie

Tato strategie je určená pro investory (klienty) s velmi malou nebo žádnou zkušeností s fondovým investováním. Tito klienti byli v dotazníku vyhodnoceni jako osoby, které preferují stabilitu své investice a mají vysokou averzi k riziku a požadují stabilní zhodnocení investice. Aby došlo k očekávanému výnosu, je vhodné v tomto fondu setrvat minimálně 2 roky. V tomto fondu převažují především investice do dluhopisů a obdobných cenných papírů.

(Komerční banka – konzervativní strategie, 2018)

Tabulka 13: Konzervativní strategie

Doba spoření	10 let a 5 měsíců
Předpokládané zhodnocení	1,71 %
Měsíční příspěvek účastníka	1 300 Kč
Měsíční příspěvek státu	230 Kč
Příspěvky účastníka celkem	162 500 Kč
Příspěvky od státu celkem	28 750 Kč
Zhodnocení	19 439 Kč
Celkem	210 689 Kč

Zdroj: Komerční banka (<https://www.kbps.cz/kalkulacka/>), vlastní zpracování

Z tabulky 13 můžeme vidět, jaký výnos a státní příspěvek vede z měsíčního ukládání jistiny ve výši 1300 Kč. Státní příspěvek v tomto případě je 230 Kč. Za přibližně 10 let budeme mít z celkově naspořené jistiny v podobě příspěvků v hodnotě 162 500 Kč hodnotu ve výši 210 689 Kč, z toho je 28 750 Kč příspěvek státu a 19.439 Kč předpokládané zhodnocení investice.

Vyvážená strategie

Vyvážená strategie se doporučuje klientům, kteří mají znalosti s investováním na velmi dobré úrovni. Jedná se o klienty, kteří požadují vyšší zhodnocení investice v podobě většího podílu akciové složky a zároveň díky zvýšené averzi k riziku využívají ke zmírnění rizika dluhopisovou část portfolia. Aby bylo dosaženo očekávaného výnosu, je doporučené setrvat v této strategii minimálně 5 let.

(Komerční banka – vyvážená strategie, 2018)

Tabulka 14: Vyvážená strategie

Doba spoření	10 let a 5 měsíců
Předpokládané zhodnocení	1,91 %
Měsíční příspěvek účastníka	1 300 Kč
Měsíční příspěvek státu	230 Kč
Příspěvky účastníka celkem	162 500 Kč
Příspěvky od státu celkem	28 750 Kč
Zhodnocení	21 901 Kč
Celkem	213 151 Kč

Zdroj: Komerční banka (<https://www.kbps.cz/kalkulacka/>), vlastní zpracování

Z tabulky 14 můžeme vidět, jaký výnos a státní příspěvek vede z měsíčního ukládání jistiny ve výši 1300 Kč. Státní příspěvek v tomto případě je 230 Kč. Za přibližně 10 let budeme mít z celkově naspořené jistiny v podobě příspěvků v hodnotě 162 500 Kč hodnotu ve výši 210 689 Kč, z toho je 28 750 Kč příspěvek státu a 21 151 Kč předpokládané zhodnocení investice.

Růstová strategie

Růstová strategie je vhodná pro klienty, kteří mají delší zkušenost s investováním a s nízkou averzí k riziku. Tito klienti jsou si vědomí, že portfolio fondu s sebou přináší vyšší kolísavost hodnoty investice. Tuto kolísavost investice jde snížit její dlouhodobostí. Klienti v růstové strategii požadují vysoké zhodnocení investice, ale na druhou stranu jsou připraveni pochopit a přijmout rizika spojená s investováním na akciových dluhopisových trzích. Aby došlo k zhodnocení peněz a k očekávané výnosnosti, je doporučeno v této strategii setrvat minimálně 5 let.

Komerční banka –růstová strategie (2018)

Tabulka 15: Růstová strategie

Doba spoření	10 let a 5 měsíců
Předpokládané zhodnocení	2,06 %
Měsíční příspěvek účastníka	1 300 Kč
Měsíční příspěvek státu	230 Kč
Příspěvky účastníka celkem	162 500 Kč
Příspěvky od státu celkem	28 750 Kč
Zhodnocení	23 735 Kč
Celkem	214 985 Kč

Zdroj: Komerční banka (<https://www.kbps.cz/kalkulacka/>), vlastní zpracování

Z tabulky 15 můžeme vidět, jaký výnos a státní příspěvek vede z měsíčního ukládání jistiny ve výši 1300 Kč. Státní příspěvek v tomto případě je 230 Kč. Za přibližně 10 let budeme mít z celkově naspořené jistiny v podobě příspěvků v hodnotě 162 500 Kč hodnotu ve výši 210 689 Kč, z toho je 28 750 Kč příspěvek státu a 23 735 Kč předpokládané zhodnocení investice.

Porovnání strategií doplňkového penzijního systému

Tabulka 16: Porovnání strategií doplňkového penzijního spoření

	Konzervativní strategie	Vyvážená strategie	Růstová strategie
Doba spoření	10 let a 5 měsíců	10 let a 5 měsíců	10 let a 5 měsíců
Předpokládané zhodnocení	1,71 %	1,91 %	2,06 %
Měsíční příspěvek účastníka	1 300 Kč	1 300 Kč	1 300 Kč
Měsíční příspěvek státu	230 Kč	230 Kč	230 Kč
Příspěvky účastníka celkem	162 500 Kč	162 500 Kč	162 500 Kč
Příspěvky od státu celkem	28 750 Kč	28 750 Kč	28 750 Kč
Zhodnocení	19 439 Kč	21 901 Kč	23 735 Kč
Celkem	210 689 Kč	213 151 Kč	214 985 Kč

Zdroj: Komerční banka (<https://www.kbps.cz/kalkulacka/>), vlastní zpracování

Z tabulky 16 je jasně patrné, v čem jsou jednotlivé strategie odlišné. Jedná se o to, že peníze vložené účastníkem jsou podle zvolené strategie investovány dále a tím se jeho investice může zhodnocovat. S vyšším výnosem je také vždy spojeno vyšší riziko.

U produktu (doplňkového penzijního spoření) nabízeného bankou Komerční banka se jedná pouze o předpokládané zhodnocení, a tak se finální zhodnocení může ve skutečnosti lišit.

11.3. Komparace fondů doplňkového penzijního spoření za první čtvrtletí 2018

Tato podkapitola je věnovaná komparaci fondů doplňkového penzijního spoření. Konkrétně se jedná o první čtvrtletí roku 2018. Na konci 1. kvartálu 2018 si na penzi spořilo celkově 4 448 113 účastníků. Z toho 3 620 545 účastníků v transformovaných fondech a 827 568 v účastnických fondech. Penzijní společnosti za 1. čtvrtletí spravovaly ve fondech prostředky v celkové výši 420 905 mld. Kč. Počet účastníků doplňkového penzijního spoření v účastnických fondech za první čtvrtletí se zvýšil o 8,5 %.

(Asociace penzijních společností, 2018)

Pro komparaci fondů doplňkového penzijního spoření byly vybrány 3 společnosti uváděné v dotazníku. Jedná se o Komerční banku, ČSOB a Českou spořitelnu.

Tabulka 17: přehled penzijních společností

Penzijní společnost	Akcionářská struktura PS nad 10 %	Auditor	Banka vykonávající funkci depozitáře	Externí správci portfolia nebo jeho části
KB PS	Komerční banka, a. s.	Deloitte Audit s.r.o.	Česká spořitelna, a.s.	Amundi Czech Republic, investiční společnost, a.s
ČS PS	Česká spořitelna, a. s.	Pricewaterhouse Coopers Audit, s.r.o	Komerční banka, a.s	Česká spořitelna, a.s
ČSOB PS	Československá obchodní banka, a. s.	Pricewaterhouse Coopers Audit, s.r.o	UniCredit Bank Czech Republic, a.s	ČSOB Asset Management, a. s., investiční společnost

Zdroj: Asociace penzijních společností (<https://www.apfcr.cz/wp-content/uploads/2018/08/PENZIJNI%C3%8D-SPOLE%C4%8CNOSTI-2.Q-2018.pdf>); vlastní zpracování

Komparace byla provedena na základě těchto zvolených ukazatelů: vlastní kapitál, investice do běžných účtů a termínovaných vkladů, investice do dluhopisů (zemí OECD + MFI), investice do akcií.

Vyvážený účastnický fond

Tabulka 18: Vyvážený fond komparace

Vyvážený fond	Vlastní kapitál	Investice do BÚ a TV	Investice do státních dluhopisů ČR	Investice do dluhopisů	Investice do akcií
KB	513,18 mil	99,89 mil	127,63 mil	9,95 mil	211,17 mil
ČS	3306,15 mil	416,05 mil	301,01 mil	121,52 mil	1111,24 mil
ČSOB	744,06 mil	318,21 mil	0 mil	63,61 mil	272,87 mil

Zdroj: Asociace penzijních společností(<https://www.apfcr.cz/wp-content/uploads/2018/-FONDY-2Q-2018.pdf>); vlastní zpracování

V tabulce 18 se provedla komparace vyváženého fondu penzijních společností za první čtvrtletí roku 2018 na základě vlastního kapitálu, investice do bankovních účtů a termínovaných vkladů, investic do dluhopisů a investic do akcií. Jak je z tabulky patrné, ve všech zvolených ukazatelích, dá se říci, zvítězila Česká spořitelna. Má nejvyšší vlastní kapitál ze všech 3 zvolených společností, a to minimálně o 50 % více než ostatní společnosti. Česká spořitelna nejvíce z těchto tří společností investuje do bankovních účtů a termínovaných vkladů, investuje nejvíce také do dluhopisů, akcií i státních dluhopisů.

Dynamický účastnický fond

Tabulka 19: dynamický fond komparace

Dynamický fond	Vlastní kapitál	Investice do BÚ a TV	Investice do státních dluhopisů ČR	Investice do dluhopisů	Investice do akcií
KB	727,69 mil	151,97 mil	0 mil	0 mil	506,26 mil
ČS	963,69 mil	989,26 mil	75,26 mil	23,42 mil	635,22 mil
ČSOB	561,57 mil	217,68 mil	0 mil	0 mil	349,94 mil

Zdroj: Asociace penzijních společností(<https://www.apfcr.cz/wp-content/uploads/2018/-FONDY-2Q-2018.pdf>); vlastní zpracování

U dynamického fondu můžeme vidět různé změny v porovnání s vyváženým fondem u jednotlivých ukazatelů. U **Komerční banky** se například vlastní kapitál u dynamického fondu zvýšil, co se týká investic do běžných účtů a termínovaných vkladů KB investuje tímto směrem více v dynamickém fondu. Do státních dluhopisů ČR více komerční banka investuje také v rámci vyváženého fondu. Co se týče dluhopisů, do těch investuje více vyvážený fond, ale naopak do akcií investuje více dynamický fond.

U **České spořitelny** je vlastní kapitál vyšší u vyváženého fondu, ČS investuje více do běžných účtů v dynamickém fondu, ale do státních dluhopisů ČR investuje více naopak ve vyváženém fondu. Do ostatních dluhopisů a akcií investuje tato společnost více ve vyváženém fondu.

U **Československé obchodní banky** je vlastní kapitál vyšší v případě vyváženého fondu. ČSOB investuje v dynamickém fondu méně než ve vyváženém fondu do běžných účtů a termínovaných vkladů. V dynamickém fondu tato společnost neinvestuje nic do dluhopisů, ale do akcií v dynamickém fondu investuje více, a to více než o 100 milionů.

Ostatní účastnické fondy

Tabulka 20: ostatní fondy komparace

Ostatní fondy	Vlastní kapitál	Investice do BÚ a TV	Investice do státních dluhopisů ČR	Investice do dluhopisů	Investice do akcií
KB spořicí ÚF	487,31 mil	155,84 mil	172,23 mil	29,83 mil	47,86 mil
ČS etický ÚF	60,09 mil	31,47 mil	2,00 mil	0,10 mil	4,51 mil
ČSOB garantovaný ÚF	960,28 mil	450,44 mil	0 mil	373,15 mil	0 mil

Zdroj: Asociace penzijních společností (<https://www.apfcr.cz/wp-content/uploads/2018/-FONDY-2Q-2018.pdf>); vlastní zpracování

V tabulce 20 je zachycen výčet dalších fondů jednotlivých společností. Všechny tyto fondy nejvíce investují do běžných účtů a termínovaných vkladů.

11.4. Termínovaný vklad

Na druhém místě v dotazníku uvedli respondenti jako zabezpečení na důchod termínovaný vklad. V modelovém příkladu musím uvést termínovaný vklad pouze na 5 let, protože jiný než pětiletý termínovaný vklad není uvedenými bankami nabízen.

Zvolila jsem banku Equabank, u které má jeden respondent vytvořený termínovaný vklad na 5 let. Tato banka nabízí termínované vklady od 3 až maximálně do 60 měsíců. Úroková sazba pro 3 měsíce činí 0,20 % a sazba pro 60 měsíců, tedy 5 let, činí 1,20 % p. a. Termínovaný vklad u této banky si lze zřídit bezplatně. Podmínkou však je otevření i běžného účtu. Termínovaný vklad je charakterizovaný tím, že se ukládá jednorázově určitá jistina peněz a osoba, která si termínovaný vklad zřídila, se zřiká na danou dobu disponovat s touto částkou. To, že se peněz na určitou dobu klient „zřekne“, je zhodnoceno výnosem. Minimální výše vkladu je 20.000 Kč.

(Equa bank, 2018)

Tabulka 21: úrokové sazby Egua bank – termínovaný vklad

Termínovaný vklad

	CZK
3 měsíce	0,20 %
6 měsíců	0,30 %
12 měsíců	0,40 %
18 měsíců	0,50 %
24 měsíců	0,60 %
36 měsíců	0,80 %
48 měsíců	1,00 %
60 měsíců	1,20 %
Minimální výše vkladu při zřízení	20 000 CZK

Zdroj: Equa bank (<https://www.equabank.cz/download/1190-urokove-sazby-20082018.pdf>)

V našem modelovém příkladu uložíme na termínovaný vklad částku 162 500 Kč (což je částka 1300 Kč * 125 měsíců tak jako u doplňkového penzijního spoření). Částku a dobu jsem volila z toho důvodu, aby mohlo dojít ke komparaci produktů. Bohužel žádný termínovaný vklad déle jak na 5 let bez dalších podmiňovacích podmínek není. Pro výpočet budoucí hodnoty na termínovaném vkladu použijeme vzorec pro složený úrok.

$$A = P * \left(1 + \frac{r}{f}\right)^k$$

kde..

Abudoucí hodnota

P.....jistina

rúroková sazba

ffrekvence

kpočet období

$$A = 162500 * \left(1 + \frac{0,0120}{12}\right)^{60} = 172\,543, -Kč$$

Tabulka 22: Termínovaný vklad – 5 let

Doba spoření	5 let = 60 měsíců
Jednorázový vklad	162 500 Kč
Úročení	1,20 % p. a.
Finální naspořená částka	172 543 Kč
Zisk	10 043 Kč

Zdroj:, autorka, vlastní zpracování

Podle tabulky 22 můžeme vidět, že pokud modelová osoba (žena) uloží na termínovaný vklad úročený úrokovou mírou 1,20 % p. a. na dobu 5. let částku 162 500 Kč, za pět let

si bude moci vybrat finální částku 172 543 Kč. Z toho plyne, že z tohoto bankovního produktu plyne zisk pouze 10 043 Kč. Tento produkt, se však nedá plnohodnotně porovnávat s doplňkovým penzijní spořením ani se spořicí účet, z důvodu jeho limitovaného časového pásma pěti let.

11.5. Spořicí účet

Na třetím místě v dotazníkovém šetření u respondentů města Milevska v otázce, jak se zaopatřují na stáří, zvítězil právě spořicí účet. Hledala jsem proto pro modelový příklad banku, kterou respondenti využívají a zároveň, která má velmi zajímavé hodnocení. Pro tento modelový příklad jsem si zvolila Sberbank a její spořicí účet s názvem FÉR spoření PLUS.

Jedná se o spořicí účet s velmi lukrativní úrokovou sazbou. Jednotlivé úrokové sazby jsou rozděleny úrokovou mírou podle výše jistiny, jak můžeme vidět v tabulce níže. U této společnosti se tedy jedná o spořicí účet pouze v českých korunách. Založení účtu je zdarma, tak jako jeho vedení. K tomuto účtu nelze poskytnout kontokorentní úvěr, ani přes tento účet nemohou být realizovány splátky úvěru. Spořicí úvěr je charakterizován jako účet, kam si zakladatel posílá peníze a ponechává je na účtu. Ke spořicímu účtu není vydaná platební karta, tudíž ze spořicího účtu nemůžou probíhat každodenní platby. Každý měsíc dostává klient výpis z účtu, který rovněž není zpoplatněn.

(Spořicí účet, 2017)

Tabulka 23: Spořicí účet Sberbank – úrokové míry

pásmo v Kč	sazba p. a.	
	bez konta	s příslušným FÉR kontem
do 300 tisíc	0,53 % p. a.	0,83 % p. a.
nad 300 tisíc do 1 milionu	0,23 % p. a.	0,23 % p. a.
nad 1 milion do 3 milionů	0,01 % p. a.	0,23 % p. a.
nad 3 miliony	0,01 % p. a.	0,01 % p. a.

Zdroj: Sberbank (file:///C:/Users/Admin/Downloads/Infolist_FER_sporeni_PLUS_2017_12.pdf), vlastní zpracování

V našem modelovém příkladu budeme na spořicí účet ukládat pravidelně tak jako do doplňkového penzijního spoření částku 1300 Kč, a to po dobu 10 let a 5 měsíců. Tuto částku a tuto dobu jsem volila z toho důvodu, aby mohlo dojít ke komparaci produktů. Pro výpočet budoucí hodnoty uložených peněz použijeme vzorec jednoduché anuity, konkrétně dlouhodobý polhůtní model.

$$FV = K * \frac{(1+i)^k - 1}{i}$$

kde..

FV budoucí hodnota jistiny

K měsíční uložená částka

iúroková sazba

kpočet období

$$FV = 1300 * \frac{(1 + 0,0692)^{125} - 1}{0,0692} = 169\,670,-$$

Tabulka 24: Spořicí účet Sberbank

Doba spoření	10 let a 5 měsíců = 125 měsíců
Měsíční příspěvek účastníka	1 300 Kč
Úročení	0,83 % p.a. (s fér kontem)
Úročení 1 měsíc	0,0083/12= 0,0692
Příspěvky účastníka za 10 let	156 000 Kč
Finální naspořená částka	169 670 Kč
Zisk	13 670 Kč

Zdroj: autorka, vlastní zpracování

Jak je z tabulky patrné, pokud bude modelová osoba (žena) bude každý měsíc ukládat na spořicí účet u společnosti Sberbank 1300 Kč, měla by za deset let svými měsíčními platbami mít na účtu 156.000 Kč, ale díky úročení tohoto spořicího účtu bude mít za 10 let naspořené celkově 169 670 Kč, z čehož vyplývá, že zisk je 13 670 Kč.

12. Závěr

V této bakalářské práci jsem zjišťovala pomocí dotazníkového šetření, zda si lidé zajišťují v současné době peněžní prostředky na penzi či nikoliv a jakým způsobem si peněžní prostředky na stáří zajišťují. Z dotazníku, který vyplnilo 120 respondentů různých věkových kategorií, je patrné, že většina lidí se nespolehá na stát a státní důchody v penzi. Zároveň většina lidí, kteří se na stát nespolehají, se zajišťují na penzi doplňkovým penzijním spořením. To potvrzuje statistické šetření, v rámci kterého byly provedeny statistické testy, konkrétně test dobré shody.

H1, která zněla, většina lidí, kteří si spoří na penzi považují doplňkové penzijní spoření jako nejlepší variantu pro spoření na penzi, se potvrdila, protože se podařilo zamítnout nulovou hypotézu ve prospěch alternativní hypotézy.

H2, která zněla, že většina respondentů si určitým způsobem šetří a zaopatřuje se na penzi se také potvrdila, protože se podařilo zamítnout nulovou hypotézu, která tvrdila, že většina lidí si na penzi nešetří.

Modelový příklad byl vytvořen na základě dat z dotazníkového šetření a jasně prokázal, že doplňkové penzijní spoření je nejen nejčastěji používaný produkt na zabezpečení penze, ale také je produktem nejvýhodnějším. Mezi třemi produkty, které respondenti označili jako nejčastěji používané bylo doplňkové penzijní spoření, termínovaný vklad a spořicí účet.

Modelový příklad byl vytvořen na základě nejčastější věkové skupiny respondentů, tzn. 36-55 let. V modelovém doplňkovém spoření byly vytvořeny 3 modelové strategie, které nabízí dotazníkem nejčastěji zaškrtnutá banka, KB. U každé strategie je stejný měsíční příspěvek účastníka, který představuje 1300 Kč a státní měsíční příspěvek 230 Kč měsíčně. Doplňkové penzijní spoření bylo vytvořeno na 10 let a 5 měsíců. Podle toho, jak by se modelový klient stavil k riziku, mohl si přijít přibližně na zhodnocení svých příspěvků o částku mezi 19 000 Kč až necelými 24 000 Kč, přičemž by dostal ještě státní příspěvek v celkové výši 28 750 Kč. V další části byly porovnány jednotlivé fondy doplňkového penzijního spoření (vyvážený fond, dynamický fond, ostatní fondy) třech vybraných společností: KB, ČS, ČSOB. Největší penzijní společností, co se do počtu účastníků týká, je Česká spořitelna,

kteřá i nejvíce investuje. U jednotlivých fondů hodně záleží na tom, čemu by klient dával přednost, jestli mu záleží spíše na postavení na trhu nebo dá přednost vyššímu zhodnocení prostředků.

Na druhém místě jako nejčastěji využívaný produkt na zabezpečení penze respondenti označili termínovaný vklad, který se však nedá plnohodnotně porovnávat z důvodu termínu, který je možný pouze na maximálně 5 let, aniž by modelový klient musel splňovat speciální podmínky.

Dalším a posledním porovnávaným produktem byl spořicí účet. Na spořicí účet modelová osoba ukládala stejně jako na doplňkové penzijní spoření částku 1 300 Kč za měsíc, a to po dobu 10 let a 5 měsíců. Za tuto dobu s ročním úrokem 0,83 % p. a. by za danou dobu měla modelová osoba na kontě díky zhodnocení o 13 670 Kč více. U spořicího účtu na tak dlouhé období je však zásadní problém v možné změně úrokové míře, a to i razantně.

Tato práce potvrdila, že občané České republiky nejsou všichni lhostejní k budoucí penzi a spousta z nich se snaží si finanční prostředky zajistit v průběhu aktivního období života. Na základě dotazníkového šetření se potvrdilo, že nejčastěji používaným produktem je doplňkové penzijní spoření a modelovým příkladem se prokázalo, že je z nabízených produktů nejvýhodnější.

Summary

The bachelor thesis “Supplementary Pension Savings in the Czech Republic” deals with pension-funds development in the CR and their current position regarding the pension reform. Also, it contains the classification and comparison of the chosen pension-savings funds and other products according to the criteria selected.

The work describes the Czech pension system and its historical development with the respect to pension reform. Furthermore, it includes the characteristics of additional pension funds and basic terms concerning additional pension savings as well as the products used for comparison (savings account, capital funds and building savings).

It also describes the analysis of additional pension-savings funds in the CR and their comparison with products such as savings account, capital funds and building saving based on the established criteria (investment focus, property size, profitability, risk, economic cost, etc.).

Key words: supplementary pension savings, pension-funds, pension

JEL Classification: G230

Seznam literatury

Literární zdroje

- Krebs, V. (2010). Sociální politika (5. vyd.). Praha: Wolters Kluwer Česká republika.
- Rytířová, L. (2013). Důchodový systém v České republice (1. vyd.). Olomouc: Nakladatelství ANAG s. r. o.
- Bartoňová, D., a kol. (2010). Demografická situace České republiky: proměny a kontexty 1993-2008 (1. vyd.). Praha: Sociologické nakladatelství (SLON).
- Peková, J. (2008). Veřejné finance: úvod do problematiky (4. vyd.). Praha: ASPI Publishing
- Klazar, S. (2011). Redistribuční dopady zdanění a důchodového systému a jejich reforem (1. vyd.). Praha: Wolters Kluwer Česká republika.
- Chráska, M. (2007). Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu (1. vyd.). Praha: Grada Publishing , a.s.
- Zbořil, K. (2003). Marketingový výzkum: metodologie a aplikace (2. vyd.). Praha: Oeconomica.
- Mrkvička, T. a Petrášková, V. (2006). Úvod do statistiky. České Budějovice: Jihočeská univerzita.
- Rubeš, L. (2013). Doplnkové penzijní spoření a důchodové spoření pro finanční poradce a zaměstnavatele a budoucí důchodce, Úvaly: systemia.

Zákony

- Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (4. 8. 1995)
- Zákon č. 426/2011 Sb., o důchodovém spoření (18.12. 2011)
- Zákon č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření (28.12. 2011)
- Zákon č. 376/2015 Sb., o ukončení penzijního spoření (28. 12. 2015)

Internetové zdroje

- Rudolfová Veronika (1. 6. 2014). Dostupné z: <http://duchodova-komise.cz/wp-content/uploads/2014/07/V.-Rudolfov%C3%A11-Historie-v%C3%BDvoje-d%C5%AFchodov%C3%A9ho-syst%C3%A9mu-v-%C4%8CR-%C4%8Derven-2014.pdf>
- Komerční banka (1.1. 2017). <https://www.kbps.cz/>. Dostupné z: <https://www.kbps.cz/dopl%C4%8Dnkove-penzijni-sporeni1/co-je-dopl%C4%8Dnkove-penzijni-sporeni/>

- ČSOB Doplnkové penzijní spoření (1. 1. 2018). <https://www.csob.cz/>. Dostupné z: https://www.csob-penze.cz/media/2018/01/20180101_podminky_pro_doplnkove_penzijni_sporeni.pdf
- Česká spořitelna (1. 1. 2018). <https://www.csps.cz/>. Dostupné z: file:///C:/Users/Admin/Downloads/Pruvodce_RV_DPS.pdf
- Česká spořitelna – penzijní jednotka (1. 1. 2016)
- Česká spořitelna (1. 12. 2016). <https://www.csps.cz/>. Dostupné z: https://www.csas.cz/static_internet/cs/Spolecne_uloziste/Prilohy/Ostatni/Prilohy/informace_o_systemu_doplnkoveho_penzijniho_sporeni.pdf
- Komerční banka – strategie (1. 12. 2016). <https://www.kbps.cz/>. Dostupné z: Komerční banka penzijní společnost: https://www.kbps.cz/_sys_/FileStorage/download/3/2175/info-a-dop-strategie-penze-ext-12-16.pdf
- Komerční banka – konzervativní strategie (19. 1. 2018). <https://www.kbps.cz/>. Dostupné z Komerční banka penzijní společnost: https://www.kbps.cz/_sys_/FileStorage/download/3/2638/statut-iiipil-konzerv-fond-1-18.pdf
- Komerční banka – vyvážená strategie (19. 1. 2018). <https://www.kbps.cz/>. Dostupné z Komerční banka penzijní společnost: https://www.kbps.cz/_sys_/FileStorage/download/3/2636/kid-iiipil-vyvazeny-fond-1-18.pdf
- Komerční banka – růstová strategie (19. 1. 2018). <https://www.kbps.cz/>. Dostupné z Komerční banka penzijní společnost: https://www.kbps.cz/_sys_/FileStorage/download/3/2633/kid-iiipil-dynamicky-fond-1-18.pdf
- Termínovaný vklad (20.8.2018). <https://www.equabank.cz/>. Dostupné z Equa bank: <https://www.equabank.cz/download/1190-urokove-sazby-20082018.pdf>
- Spořicí účet (1. 12. 2017). <https://www.sberbankcz.cz/>. Dostupné ze Sberbank banka: file:///C:/Users/Admin/Downloads/Infolist_FER_sporeni_PLUS_2017_12.pdf
- Ministerstvo financí (21. 2. 2018). Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/soukromy-sektor/soukrome-penzijni-systemy/zakladni-informace>
- Ministerstvo financí (28. 1. 2013). Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/soukromy-soukrome-penzijni-systemy/ii-pilir-duchodove-sporeni>
- Asociace penzijních společností (1. 4. 2018). Dostupné z: <https://www.apfcr.cz/ctvrtletni-vysledky-2018/>

- APS komparace (1/4 2018). Dostupné z: <https://www.apfcr.cz/wp-content/uploads/2018/08/%C3%9AC4%8CASTNICK%C3%89-FONDY-2Q-2018.pdf>

Seznam tabulek

Tabulka 1: Struktura respondentů podle pohlaví a věku	33
Tabulka 2: Struktura respondentů podle vzdělání	34
Tabulka 3: Spoléháte se na to, že se o Vás v důchodovém věku postará pouze stát?	34
Tabulka 4: Jakým způsobem se hodláte zajistit na penzi?.....	36
Tabulka 5: Na základě jakého podnětu jste se rozhodl(a) zabezpečit na penzi?	38
Tabulka 6: Pokud máte doplňkové penzijní spoření, uveďte výši Vašeho měsíčního příspěvku.....	39
Tabulka 7: Kolik peněz respondenti na spořicí účet nebo termínovaný vklad vložili....	41
Tabulka 8: Jakým způsobem si díky investování do akcií chce respondent zajistit pohodlnější penzi	43
Tabulka 9: Jak bude respondent s investicí v budoucnu nakládat	44
Tabulka 10: četnosti H1	45
Tabulka 11: četnosti H2	46
Tabulka 12: Přehled doporučení Komerční banky penzijní společnosti	48
Tabulka 13: Konzervativní strategie	49
Tabulka 14: Vyvážená strategie.....	50
Tabulka 15: Růstová strategie.....	51
Tabulka 16: Porovnání strategií doplňkového penzijního spoření	51
Tabulka 17: přehled penzijních společností.....	52
Tabulka 18: Vyvážený fond komparace	53
Tabulka 19: dynamický fond komparace.....	53
Tabulka 20: ostatní fondy komparace.....	54
Tabulka 21: úrokové sazby Egua bank – termínovaný vklad.....	55
Tabulka 22: Termínovaný vklad – 5 let.....	55
Tabulka 23: Spořicí účet Sberbank – úrokové míry	56
Tabulka 24: Spořicí účet Sberbank	57

Seznam grafů

Graf 1: Demografický vývoj obyvatelstva 1990-2016	13
Graf 2: Spoléháte se na to, že se o Vás v důchodovém věku postará pouze stát?	35
Graf 3: Jakým způsobem se hodláte zajistit na penzi?	37
Graf 4: Na základě jakého podnětu jste se rozhodl(a) zabezpečit na penzi?	38
Graf 5: Pokud máte doplňkové penzijní spoření, uveďte výši Vašeho měsíčního příspěvku.....	40
Graf 6: Kolik peněz respondenti na spořicí účet nebo termínovaný vklad vložili	41
Graf 7: S jakou společností respondenti nejčastěji spolupracují	42

Seznam příloh

Příloha 1: Dotazník

Příloha 1: dotazník

DOTAZNÍK

Dobrý den,

jsem studentka Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, obor účetnictví a finanční řízení podniku. Do své praktické části bakalářské práce potřebuji provést dotazníkové šetření, které se týká využívání možností spoření na stáří v podobě různých bankovních produktů.

Předem Vám mockrát děkuji za ochotu a čas, který strávíte s vyplňováním mého dotazníku. Tyto dotazníky budou použity pro zpracování mé bakalářské práce a nebudou nikde zveřejňovány Vaše konkrétní odpovědi.

Prosím, zakroužkujte vždy pouze jednu odpověď.

1. Spoléháte se na to, že se o Vás v důchodovém věku postará pouze stát?
 - a. Ano, spoléhám
 - b. Ne, nespoléhám
2. Jakým způsobem se hodláte zajistit na penzi?
 - a. Doplnkové penzijní spoření
 - b. Termínovaný účet
 - c. Spořicí účet
 - d. Investice do akcií
 - e. Investice do nemovitostí
 - f. Jinak
 - g. Spoléhám na stát
3. Na základě jakého podnětu jste se rozhodl(a) zabezpečit se na penzi?
 - a. Reklama (televize, rádio, internet)
 - b. Vlastní uvážení na základě sběru informací
 - c. Nabídka od Vaší banky k jinému produktu
 - d. Jiná odpověď (spoléhám na stát)

4. Pokud máte doplňkové penzijní spoření, uveďte výši Vašeho měsíčního příspěvku?
 - a. Do 300 Kč
 - b. 300–1000 Kč
 - c. 1001-1500 Kč
 - d. Více než 1500 Kč
5. Pokud máte termínovaný nebo spořicí účet, kolik peněz jste jednorázově měli možnost uložit?
 - a. 10.000-50.000 Kč
 - b. 51.000-100.000 Kč
 - c. Více než 100.000 Kč
6. S jakou společností spolupracujete? (pokud se jedná o bankovní produkty)
 - a. ČSOB
 - b. Česká spořitelna
 - c. KB
 - d. Česká pojišťovna
 - e. Generali
 - f. Moneta
 - g. Sberbank
 - h. Equabank
7. Pokud jste investoval(a) do akcií, jakým způsobem si díky investování do akcií chcete zajistit pohodlnější penzi?
 - a. Do akcií investuji v současnosti a peníze si ukládám do zásoby na penzi
 - b. Investovat do akcií chci i v průběhu důchodu a mít tak neustálý příjem
 - c. Jiná odpověď
8. Pokud jste investoval(a) do nemovitostí, jak budete s investicí do nemovitosti v budoucnu nakládat?
 - a. Až budu potřebovat v penzi peníze, prodám ji a peníze budu využívat
 - b. Nemovitost si nechám a budu ji pronajímat, tak budu mít každý měsíc určitý peněžní výnos
 - c. Budu v nemovitosti bydlet, nechci platit drahé nájemy
 - d. Jiná odpověď

9. Vaše pohlaví:

- a. Žena
- b. Muž

10. Váš věk:

- a. 18-35 let
- b. 36-55 let
- c. Více než 55 let

11. Vaše dosažené vzdělání

- a. Základní
- b. Středoškolské
- c. Vysokoškolské